Rapport 2011

Monitoring van activiteiten

Colofon

Auteur

Johan Rosiers, stafmedewerker VAD

Redactie

Mia De Bock, stafmedewerker VAD

Else De Donder, stafmedewerker VAD

Ilse De Maeseneire, stafmedewerker VAD

Marijs Geirnaert, directeur VAD

Layout cover

www.epo.be

Verantwoordelijke uitgever

F. Matthys, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

wettelijk depotnummer: D/2012/6030/15

VAD, Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen vzw

Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel

T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Inhoudsopgave

Inleiding

Sinds 1996 beheert VAD Ginger, een geïnformatiseerd registratiesysteem voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten in Vlaanderen. Dit programma maakt het mogelijk dat preventiewerkers hun preventieactiviteiten aan de hand van een aantal standaardvariabelen registreren. VAD bundelt de data op Vlaams niveau en beschrijft de resultaten in een jaarlijks monitoringrapport.
Ginger heeft ondertussen al meer dan vijftien jaar zijn nut als geïnformatiseerd registratieprogramma voor alcohol- en drugpreventieactiviteiten aangetoond. Maar in de loop der jaren werd duidelijk dat er behoefte was aan een nieuwe versie, die meer afgestemd is op de nieuwe ICT-standaarden. Door nieuwe technologische en inhoudelijke noden drong een herwerking van het programma zich op. Daarom werd in 2008 www.vadginger.be ontwikkeld, een internettoepassing voor de Gingerregistratie. Door deze vernieuwing staan de ingevoerde data veilig weggeschreven op de VAD-server, kan VAD de vooruitgang in de registratie bewaken, kan de registrator altijd en overal registeren waar er internettoegang is, etc.
In vergelijking met de vorige Gingerversie werden ook inhoudelijk enkele variabelen toegevoegd, conform de doelstellingen voor Ginger in de convenant tussen de Vlaamse Overheid en VAD. Zo wordt gevraagd welke materialen gebruikt werden in de voorbereiding of uitvoering van de preventieactiviteit. Ook wordt gevraagd of en hoe evaluatie aan bod kwam in de activiteit.
Vanaf eind 2008 werden in alle Vlaamse provincies voorstellingen van de nieuwe Gingerversie gegeven. Op 1 januari 2009 startte het eerste registratiejaar in de nieuwe online-applicatie. Maar al vrij vlug kwamen ook de kinderziekten en beperkingen van de eerste online-applicatie aan het licht. Onder andere het feit dat het programma in Borland Delphi was geschreven, een programmeertaal met weinig flexibiliteit en ontwikkelingspotentieel, was een domper op het gebruiksgemak en een rem op de verdere technische ontwikkeling van Ginger.
Daarom werd in 2011 beslist om een nieuwe, verbeterde versie te ontwikkelen in de meer up-to-date en flexibele programmeertaal Java. In het kader van die vernieuwing voerde VAD in 2011 een evaluatie uit bij de Gingerregistrators. De resultaten van die evaluatie dienden als basis voor de inhoudelijke verwerking van het programma.
In januari 2012 werd het nieuwe programma gelanceerd, wat al vlug leidde tot veel bijval van de Gingerregistrators.

Dit Gingerrapport op basis van de gegevens van 2011, die nog geregistreerd zijn in de eerste onlineversie, omvat zes hoofdstukken. In hoofdstuk 1 wordt schematisch de structuur van het registreerprogramma weergegeven. In hoofdstuk 2 wordt een algemeen overzicht gegeven van de resultaten. In hoofdstuk 3 wordt het Gingerbeeld per sector opgehangen. In hoofdstuk 4 wordt het Gingerbeeld per registratorgroep gegeven. In hoofdstuk 5 wordt het beeld van het CGG-preventiewerk nog iets dichter tegen het licht gehouden. In hoofdstuk 6 wordt kort stilgestaan bij wat de toekomst voor Ginger moet brengen.

Veel leesplezier!

1. Structuur www.vadginger.be (versie 2008)

Alvorens tot de resultaten over te gaan, volgend overzicht van de variabelen die in www.vadginger.be zitten. De hoofdvariabelen zijn in hoofdletters weergegeven, de bijvariabelen in kleine letters. In de rechter kolom vind je de antwoordmogelijkheden terug.

VARIABELE	ANTWOORDMOGELIJKHEDEN
ORGANISATIE	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst
↳ Suborganisatie	Keuze uit door registrator vooraf aangemaakte lijst
DATUM	Aan te klikken in kalender
OMSCHRIJVING	Open veld
DUUR	Aantal minuten
SECTOR	Keuze uit (combinatie van) 8 categorieën: arbeid, gezondheid, onderwijs, overheid, politie en justitie, vrije tijd en cultuur, welzijn en algemene bevolking
↳ Detailsector	Per sector keuze uit 6-25 categorieën voor detailsectoren; bij algemene bevolking geen detailsector
LOCATIENIVEAU	Keuze uit 6 categorieën: lokaal, regionaal, provinciaal, gemeenschap of gewest, federaal, internationaal
DOELGROEP	Keuze uit 2 categorieën: intermediaire doelgroep, uiteindelijke doelgroep
↳ Intermediaire doelgroep *(of)*	* Wie? Keuze uit 3 categorieën: preventiewerkers, intermediairen, bestuursniveau * Aantal aanwezigen. Keuze uit 7 categorieën gaande van 1 aanwezig tot 100 of meer aanwezigen * Sector van de uiteindelijke doelgroep: zelfde categorieën als bij variabele SECTOR (wel zonder vermelding detailsectoren)
↳ Uiteindelijke doelgroep	* Aantal aanwezigen. Keuze uit 7 categorieën gaande van 1 aanwezig tot 100 of meer aanwezigen * Wie? Keuze uit 4 categorieën:jongeren, familiale omgeving, volwassenen, andere
SOORT ACTIVITEIT	Keuze uit 6 categorieën: overleg, consult/advies, coaching, vorming, vroeginterventie, andere actie
↳ Detailsoort	Per soort activiteit keuze uit 2-5 categorieën voor detailsoort (behalve bij consult/advies en andere actie
BEHANDELDE ITEM	Keuze uit 7 categorieën: middelengebruik algemeen, alcohol, illegale drugs, medicatie, tabak, gokken, ICT-verslaving
GEBRUIKT MATERIAAL	Keuze uit 7 categorieën: zelf ontwikkeld materiaal, materiaal van VAD/DrugLijn, ander materiaal op Vlaams niveau, ander materiaal op lokaal/regionaal niveau, ander materiaal op federaal niveau, ander materiaal op internationaal niveau, geen materiaal
ACTIVITEIT GEËVALUEERD?	Keuze uit 2 categorieën: ja, neen
(indien ja) ↳ Hoe? ↳ Wie? ↳ Verslag gemaakt?	 Keuze uit 2 categorieën: mondeling, schriftelijk Keuze uit 3 categorieën: jijzelf, externe persoon/organisatie, beide Keuze uit 2 categorieën: ja, neen

2. Algemene resultaten

2.1. Samenstelling registratiepanel

In totaal namen in 2011 80 registrators deel aan de Gingerregistratie, wat iets minder is dan in 2010 (toen 83 deelnemende registrators) en evenveel als in 2009. Dit aantal ligt wel een stuk boven het aantal registrators in de voorgaande jaren, toen het aantal rond 65 à 70 lag. Het gros van de Gingerregistrators is aan een Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg verbonden. Ziehier de in 2011 aan de Gingerregistratie participerende personen, verdeeld per registratorgroep.

• Lokale preventiewerkers (9)

Filip Claeys (Preventiedienst Deinze), Tim Cools (Preventiedienst Geel), Inge Demeulenaere (Preventiedienst Mechelen), Anne De Smet (Preventie drugs en alcohol 3W Plus), Heleen Herten (Preventie drugs en alcohol Haviland), Davina Meeuwissen (Preventiedienst Diest), Eveline Vanacker (Sociaal Huis Welwel Roeselare), Ben Van Gilbergen (Preventiedienst Tienen), Joris Van Vlasselaer (Intergemeentelijke preventiewerker alcohol en drugs Kampenhout-Steenokkerzeel-Zemst).

• Regionale preventiewerkers (53)

Jeroen Aerts (VGGZ-CAD Limburg), Nele Aerts (VGGZ-CAD Limburg), Peter Aertsen (CGG De Pont Mechelen), Carlo Baeten (VGGZ-CAD Limburg), Evelien Bartier[1] (CGG Largo), Evelien Bartier (CGG Noord-West-Vlaanderen), Evi Bogaerts (VGGZ-CAD Limburg), Karin Borkelmans (VGGZ-CAD Limburg), Joyce Borremans (CGG Vlaams-Brabant Oost), Christoph Cambré (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Tahar Chahbi (VGGZ-CAD Limburg), Valérie Cluydts (CGGZ Brussel), Cathy Coppens (CGG De Pont Mechelen), Dimitri Das (VGGZ-CAD Limburg), Tineke De Breucker (CGG Waas en Dender - Delta), Maaike De Coninck (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Cynthia Deman (CGG Waas en Dender - Delta), Leen De Mey (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Leen De Rooms (CGG Ahasverus), Jan De Smet (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Roos Deventer (CGG Noord-West-Vlaanderen), Eva Devleminck (CGGZ Brussel), Annemie Durang (CGG Ahasverus), David Fraters (VGGZ-CAD Limburg), André Fryns (CGGZ Brussel), Ellen Gibney (VGGZ-CAD Limburg), Rudy Goossens (CGG Eclips), Katrien Hallewaert (CGG Largo), Ingrid Hanot (VGGZ-CAD Limburg), Ilse Himpe (CGG Largo), Tine Huyghebaert (CGG Largo), Kelly Jacobs (VGGZ-CAD Limburg), Stefanie Jansen (VGGZ-CAD Limburg), Christophe Kino (CGG Eclips), Giovanni Laleman (CGG Noord-West-Vlaanderen), Sofie Leemans (CGG Vlaams-Brabant Oost), May Leenaerts (CGG VAGGA-Altox Antwerpen), Gwen Maris (CGG Vlaams-Brabant Oost), Evi Naeyaert (CGG Vagga-Altox Antwerpen), Rudi Reyners (Provincie Vlaams-Brabant), Laurent Rouckhoudt (CGG Eclips), An Schelpe (CGG Eclips), Marc Tack (CGG Eclips), Marilyn Toch (CGG Eclips), Inge Truyens (CGG Kempen – De Meander), Sibel Turköglü (VGGZ-CAD Limburg), Steven Vanderauwera (CGGZ Brussel), Marjet Vanderstraeten (VGGZ-CAD Limburg), Marjolein Vande Velde (CGG Waas en Dender - Delta), Ellen Van Eynde (CGG Kempen – De Meander), Niek Vanmaeckelberghe (CGG

[1] Evelien Bartier werkte in 2011 als preventiewerkster in twee CGG's: CGG Largo en CGG Noord-West-Vlaanderen.

Noord-West-Vlaanderen), Ilse Van Roy (CGG Ahasverus), Wim Veireman (CGG VAGGA-Altox Antwerpen) en Anneleen Vissers (VGGZ-CAD Limburg).

- **Vlaamse preventiewerkers (18)**

Mieke Autrique (VAD), Inge Baeten (VAD), Ilse Bernaert (VAD), Joke Claessens (VAD), Mia De Bock (VAD), Else De Donder (VAD), Tom Defillet (VAD), Ilse De Maeseneire (VAD), Nina De Paepe (VAD), Marijs Geirnaert (VAD), Hilde Kinable (VAD), Marie-Claire Lambrechts (VAD), Fred Laudens (VAD), Kitty Messiaen (VAD), David Möbius (VAD), Johan Rosiers (VAD), Jochen Schrooten (VAD) en Johan Vandewalle (De Sleutel).

2.2. Overzicht van activiteiten

Er werden voor het registratiejaar 2011 in totaal 6.403 activiteiten in www.vadginger.be ingevoerd. Na een kwaliteitscontrole bleken er daarvan 64 niet te voldoen, vooral omdat het geen feitelijke Gingeractiviteiten zijn (bv. eigen stuurgroep, interne teamvergadering). De uitval bedroeg 1,0%, een aandeel dat even hoog is als in de twee voorgaande jaren en veel lager dan de jaren daarvoor. De omschakeling naar de nieuwe Gingerversie heeft dus een positief effect gehad op de kwaliteit van de registratie. Na aftrek van de 64 “foutieve” activiteiten houden we dus nog 6.339 activiteiten over voor de analyse. Dat zijn maar liefst 539 activiteiten meer dan in 2010.

Vooraleer de hoofdresultaten wat meer in detail te bekijken, zetten we de verdeling van alle preventieactiviteiten per soort op een rijtje.

Soort activiteit	Aantal act.	Aandeel
Overleg	2.897	45,7%
Consult/advies	513	8,1%
Coaching	632	10,0%
Vorming	1.502	23,7%
Vroeginterventie	370	5,8%
Andere actie	425	6,7%
Totaal	6.339	

<u>Tabel A1</u>: Overzicht soort activiteiten

Overleg spant de kroon, gevolgd door vorming. Deze beide soorten samen zijn goed voor 7 op de 10 preventieactiviteiten. Andere soorten staan minder vaak op het programma, maar komen toch ook in verschillende honderden activiteiten aan bod.

⇨ Participatie van de sectoren (tabel B1)

Net zoals vorig jaar neemt de gezondheidssector van alle sectoren proportioneel het meest deel aan de geregistreerde preventieactiviteiten. Wat de unisectorale activiteiten betreft, is onderwijs nog steeds de meest bereikte sector. Maar als je de intersectorale activiteiten mee in beschouwing neemt, spant de gezondheidssector de kroon. Deze sector is vanouds een sector die veel aan preventie doet middels deelname aan

intersectorale samenwerking. In 2011 nam de gezondheidssector deel aan bijna een derde van alle preventieactiviteiten (31,7%). Het aandeel van de onderwijssector zit daar iets onder (28,3%), gevolgd door de overheidssector (24,9%). Deze laatste sector, die sterker intersectoraal aan activiteiten participeert dan unisectoraal, komt zo weer dichter in de buurt van de onderwijssector. De welzijnssector sluit de reeks vaker participerende sectoren af, met een aandeel van 1 op de 5 activiteiten (19,2%).

⇨ Evolutie unisectorale activiteiten van de sectoren (grafieken B1 en B2)

Noot: unisectorale activiteit = activiteit die uitsluitend met één bepaalde sector wordt uitgevoerd. Bijvoorbeeld: een preventieactiviteit in een school, waar geen actoren uit andere sectoren aan deelnemen, is een unisectorale activiteit met de onderwijssector.

Onderwijs blijft de sector die het meest unisectoraal bereikt wordt (21,6%). Na jaren van continue daling van het aandeel unisectorale activiteiten tot 2009 is het aandeel min of meer gestabiliseerd, al ligt het percentage van 2011 weer iets onder dat van 2010. De gezondheidssector kent een lichte stijging en komt zo sterker in de buurt van het aandeel van de onderwijssector (19,5%).
De andere sectoren volgen op enige afstand, te beginnen met de overheidssector (11,1%). Daarmee wordt de achteruitgang tussen 2009 en 2010 deels goedgemaakt. De welzijnssector zet in 2011 zijn voorzichtige remonte verder, waarbij het aandeel over de drie laatste registratiejaren heen steeg van 8,1% naar 9,9%. De arbeidssector kent, na vier opeenvolgende jaren van duidelijke groei, in 2011 een lichte terugval van het aandeel unisectorale activiteiten, van 10,6% naar 9,1%. Door deze evoluties komt het aandeel van de arbeidssector nu net onder dat van de sector welzijn te liggen.
De vrijetijds- en cultuursector kan in 2011, na drie jaren van aanhoudende daling, zijn aandeel handhaven op 4,2%. De sector politie en justitie ziet zijn op zich al geringe aandeel nog iets verder zakken van 1,7% naar 1,3%.

⇨ Evolutie intersectorale activiteiten van de sectoren (tabel B2)

Noot: intersectorale activiteit = activiteit waaraan meerdere sectoren deelnemen. Bijvoorbeeld: een preventieactiviteit waaraan zowel de directie van een school, als een lokale gemeentelijke preventiewerker, als een uitbater van een jongerecafé aan deelnemen, is een intersectorale activiteit met zowel de onderwijssector, als de overheidssector, als de vrijetijds- en cultuursector.

Intersectorale samenwerking kent de laatste jaren een wisselend verloop, al zijn de fluctuaties niet opvallend groot. Het aandeel intersectorale activiteiten kent een lichte stijging in vergelijking met 2010 (van 17,4% naar 18,4%), terwijl het gemiddelde aantal deelnemende sectoren per intersectorale activiteit ongeveer stabiel blijft, van 2,86 naar 2,84. Daardoor klimt de samengestelde ISS-indicator[2] weer boven de 50: van 49,7 in 2010 naar 52,3 in 2011.

[2] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de omvang van intersectorale samenwerking.

⇨ *Tijdsinvestering per activiteit en per sector (tabel B3)*

Alle geregistreerde preventieactiviteiten samen hebben in totaal 15.017 uren in beslag genomen. De gemiddelde duur per activiteit is 2 uur en 22 minuten. Sommige activiteiten, zoals vorming en vroeginterventie, duren merkelijk langer. Een voorbeeld van een langdurige vroeginterventie-activiteit is een ochtendgroepsessie, aangevuld met een vormingsactiviteit of een kookactiviteit. Andere soorten, in casu overleg, consult/advies en coaching, duren minder lang.
Als we de tijdsinvestering per soort activiteit in de verschillende sectoren bekijken, dan zien we dat de waarden meestal niet ver van de gemiddelden liggen. Toch zijn er enkele opvallende afwijkingen. Zo duren overleg en consult/advies in de arbeidssector beduidend minder lang dan algemeen. Ander opmerkelijk verschil is dat consult/advies in de sector vrije tijd en cultuur en in de algemene bevolking duidelijk langer dan gemiddeld duurt. Vorming naar de algemene bevolking duurt dan weer een pak minder lang. Activiteiten in het kader van vroeginterventie tenslotte duren in de sectoren gezondheid en onderwijs opvallend veel langer dan naar de algemene bevolking toe.

⇨ *Coaching en vroeginterventie per sector (tabel B5)*

In vergelijking met de vorige Gingerversie zijn twee soorten activiteiten toegevoegd aan de keuzemogelijkheden, met name coaching en vroeginterventie.
Coaching komt algemeen genomen in 1 op de 10 preventieactiviteiten (10,0%) aan bod. In de arbeidssector ligt dat aandeel veel hoger (26,2%). In de arbeidssector is de coachingsactiviteit zo goed als altijd gericht naar beleidsontwikkeling in de organisatie (95,7%). Vorig jaar was ook in de welzijnssector een duidelijk hoger aandeel van coaching merkbaar, maar dat is in 2011 minder duidelijk (van 16,7% in 2010 naar 13,4% in 2011).
Vroeginterventie, dat in de handleiding van Ginger wordt gedefinieerd als "activiteiten die kaderen in het vroegtijdig tussenkomen om problemen als gevolg van alcohol- en druggebruik zo beperkt mogelijk te houden"[3], is in iets meer dan 5% van alle preventieactiviteiten aan de orde (5,8%). In de gezondheidssector komt dit iets vaker voor (7,4%), waarbij dit vooral gericht is naar individuen. In de sectoren arbeid, welzijn, overheid en vrije tijd en cultuur komt vroeginterventie (zo goed als) niet voor. Maar vroeginterventie is vooral naar de algemene bevolking toe een vaak voorkomende activiteit: in 1 op de 3 preventieactiviteiten met de algemene bevolking komt vroeginterventie aan bod (33,3%). Dit is vooral naar individuen gericht (78,5%).

⇨ *Bereikte doelgroepen per sector (tabellen A1 en B6)*

Driekwart van alle in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten vinden plaats met intermediaire doelgroepen (76,1%). In de meeste sectoren ligt dat aandeel rond 9 op de 10 activiteiten. In de sector onderwijs ligt dat aandeel lager en in de sector vrije tijd en

[3] Definitie van vroeginterventie uit het gelijknamige VAD-dossier: "We definiëren vroeginterventie als alle methodologisch onderbouwde acties die professionelen uit de welzijns- en gezondheidssector en andere relevante sectoren toepassen met de bedoeling personen met riskant of problematisch middelengebruik zo vroeg mogelijk te identificeren, hen te motiveren tot gedragsverandering en verder te ondersteunen bij deze veranderingstrategie. De doelstelling van vroeginterventie is het reduceren van de (risico's op) schade die bij het verder zetten van dit gebruikspatroon (zou) optreden."

cultuur op het gemiddeld niveau. Binnen deze categorie van doelgroep gaan de meeste activiteiten uit naar de specifieke categorie 'intermediairen' (89,0%), in elke sector goed voor een duidelijke meerderheid van de activiteiten. Maar ook de andere categorieën 'bestuursniveau' en 'preventiewerkers' worden regelmatig bereikt, met name in bijna een derde van de activiteiten met de intermediare doelgroep (30,3% en 30,2%). De subdoelgroep intermediairen wordt nog iets meer dan gemiddeld bereikt in de sectoren onderwijs en politie en justitie en minder in de sectoren overheid en gezondheid. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau komen sterker dan gemiddeld aan bod in de sector politie en justitie. Preventiewerkers worden merkelijk vaker dan gemiddeld bereikt in de gezondheids- en in de overheidssector. Dat laatste is niet verwonderlijk, aangezien het gros van de preventiewerkers in Vlaanderen ofwel aan (meestal lokale) overheden verbonden zijn of tewerkgesteld worden in vzw's die in de gezondheidssector actief zijn (vnl. CGG).

Wat activiteiten met uiteindelijke doelgroepen (23,9%) betreft, is dit - naast de algemene bevolking - vooral aan de orde in de activiteiten met de onderwijssector. Dat komt door specifieke activiteiten vanuit een aantal registrators (zie ook hst. 3.3). Proportioneel gaat daar de meeste aandacht naar volwassenen en jongeren uit. Jongeren worden in de onderwijssector logischerwijze in bijna alle preventieactiviteiten betrokken, volwassenen bijna steeds in de arbeidssector. Familiale omgeving is proportioneel het sterkst vertegenwoordigd in activiteiten met de sector vrije tijd en cultuur.

Sector arbeid	Intermediaire doelgroep (91,9%)			Uiteindelijke doelgroep (8,1%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	7,0%	89,0%	26,6%	4,0%	0,0%	96,0%	0,0%
Sector gezondheid	Intermediaire doelgroep (89,7%)			Uiteindelijke doelgroep (10,3%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	61,7%	58,5%	25,9%	48,3%	10,6%	54,6%	1,9%
Sector onderwijs	Intermediaire doelgroep (57,2%)			Uiteindelijke doelgroep (42,8%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	25,6%	92,1%	30,8%	96,0%	2,5%	4,8%	1,4%
Sector overheid	Intermediaire doelgroep (94,4%)			Uiteindelijke doelgroep (5,6%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	63,1%	56,9%	35,9%	72,7%	14,8%	40,9%	8,0%
Sector politie en justitie	Intermediaire doelgroep (92,1%)			Uiteindelijke doelgroep (7,9%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	45,8%	91,7%	45,3%	39,4%	9,1%	57,6%	12,1%
Sector vrijetijd & cultuur	Intermediaire doelgroep (77,5%)			Uiteindelijke doelgroep (22,5%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	37,1%	89,5%	33,2%	51,3%	31,9%	68,9%	1,7%
Sector welzijn	Intermediaire doelgroep (90,7%)			Uiteindelijke doelgroep (9,3%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	30,3%	89,0%	30,2%	46,9%	16,8%	48,7%	8,0%
Totaal	Intermediaire doelgroep (76,1%)			Uiteindelijke doelgroep (23,9%)			
	Preventie	Intermed.	Bestuur.	Jongeren	Familiale	Volwassen	Andere
	30,3%	89,0%	30,2%	46,9%	16,8%	48,7%	8,0%

Tabel A2: bereik van doelgroepen en specifieke doelgroepen, per sector (2009-2011)

➪ *Behandelde thema's per sector (tabel B7)*

In 8 op de 10 preventieactiviteiten is het thema 'middelengebruik algemeen' aan de orde (80,8%)[4]. Dat geldt nog meer dan gemiddeld voor de arbeidssector (93,1%). Van de specifiek benoemde items komt alcohol het meest aan bod (28,7%), op ruime afstand gevolgd door illegale drugs (15,6%). Het thema alcohol komt opvallend sterk aan bod in het werken met de algemene bevolking.
De thema's medicatie, tabak, gokken en ICT-verslaving komen - in die volgorde van belang - uit op een aandeel tussen 5% en 10%. Opvallend is dat elk van deze thema's meer aan bod komen in de preventieactiviteiten in de onderwijssector. Gokken en ICT-verslaving komt ook proportioneel vaker voor in de sector vrije tijd en cultuur.

➪ *Gebruikte materialen per sector (tabel B8)*

Materiaal van VAD/DrugLijn (44,8%) en zelf ontwikkeld materiaal (43,5%) worden duidelijk het meest gehanteerd in het kader van preventieactiviteiten. Alhoewel dalende, blijft het aandeel zelf ontwikkeld materiaal hoog. Navraag bij Gingerregistrators leert dat het meestal gaat om het aanvullen of aanpassen van bestaande materialen op maat van de specifieke context van de activiteit. In de loop van de laatste jaren werd de Gingerregistrators gewezen op de betekenis van deze categorie, maar uit de Gingerresultaten blijkt dit nog geen sterk effect te hebben. Daarom zal dit aandachtspunt blijvend aan bod komen in Gingervormingen.
Materialen die op andere niveaus zijn ontwikkeld, komen duidelijk minder vaak voor.

➪ *Evaluatie per sector (tabellen B9 en B10)*

Ongeveer 1 op de 3 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten is geëvalueerd (32,2%). Dat kan weinig lijken, maar hierbij mag niet vergeten worden dat in Ginger activiteiten worden geregistreerd en geen acties of langdurige processen. Een actie kan perfect tijdens het proces en/of aan het eind van het proces geëvalueerd worden, zonder dat je elke afzonderlijke activiteit evalueert. In die zin is 32% zelfs een hoog percentage.
Vormingsactiviteiten en activiteiten in het kader van vroeginterventie worden vaker geëvalueerd omdat deze activiteiten meestal afgerond worden na één of enkele sessies. Dit terwijl activiteiten rond overleg, coaching en consult/advies vaker deel uitmaken van een langdurend proces, waarbij niet na elke stap geëvalueerd wordt.
Tussen de sectoren zijn er merkbare verschillen inzake het aandeel geëvalueerde activiteiten. Zo springt de onderwijssector er uit qua aandeel geëvalueerde activiteiten. Dat heeft te maken met het hoger aandeel vormingsactiviteiten in deze sector. Ondanks de verschillen in het aandeel geëvalueerde activiteiten valt op dat in de meeste sectoren ongeveer even vaak een schriftelijk evaluatieverslag van de activiteit wordt gemaakt. Bij activiteiten met de algemene bevolking gebeurt dat iets vaker, bij activiteiten met de sector onderwijs iets minder vaak.

---

[4] De categorie 'middelengebruik algemeen' wordt gekozen als het over het ruimere thema middelengebruik gaat, zonder per se specifiek in te gaan op aparte categorieën van dat middelengebruik.

2.3. Eerste evoluties in de Gingerdata 2009-2011

Aangezien 2011 pas het derde registratiejaar was waarin de nieuwe online-versie van Ginger werd gebruikt, is vergelijken over langere termijn nog niet mogelijk. Toch is het interessant om de eerste evoluties tussen 2009 en 2011 even onder de loep te nemen.

Om de evoluties aan te geven, worden volgende parameters gebruikt, gebaseerd op de relatieve evolutie:

2011-waarde 5%-9,99%		2011-waarde 10%-29,99%		2011-waarde ≥ 30%	
Evolutie [0%-20%]	~	Evolutie [0%-10%]	~	Evolutie [0%-5%]	~
Evolutie]20%-50%]	↗ of ↘	Evolutie]10%-30%]	↗ of ↘	Evolutie]5%-10%]	↗ of ↘
Evolutie]50%-80%]	↗↗ of ↘↘	Evolutie]30%-50%]	↗↗ of ↘↘	Evolutie]10%-25%]	↗↗ of ↘↘
Evolutie]80%-...	↗↗↗ of ↘↘↘	Evolutie]50%-...	↗↗↗ of ↘↘↘	Evolutie]25%-...	↗↗↗ of ↘↘↘

Voor waarden die in verschillende jaren onder 5% lagen, wordt geen evolutie weergegeven aangezien de kans te groot is dat de relatieve verschillen niet in verhouding staan tot de reële verschillen. Zo is een stijging van 1,5% naar 2,5% een relatieve evolutie van +67% terwijl het in reële waarden slechts om 1% verschil gaat.

De evoluties voor de periode 2009-2011 staan opgelijst in tabel A3.
Als we de drie laatste registratiejaren bekijken, zijn er niet veel in het oog springende evoluties. De daling van de twee minst participerende sectoren, resp. politie en justitie en vrije tijd en cultuur, is de enige duidelijke evolutie.
Het aandeel van de meeste andere sectoren blijft (zo goed als) stabiel. Ook het aandeel intersectorale activiteiten is vrij stabiel gebleven.

Sector Arbeid	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	8,8%	12,9%	11,2%	*+2,4%*	+27,3%	↗
➩Intersectorale activiteiten	6,6%	7,8%	3,6%	*-3,0%*	-	-
➩Alle activiteiten	8,4%	12,0%	9,8%	*+1,4%*	+16,7%	~
Sector Gezondheid	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	22,8%	22,5%	23,9%	*+1,1%*	+4,8%	~
➩Intersectorale activiteiten	69,9%	66,5%	66,6%	*-3,3%*	-4,7%	~
➩Alle activiteiten	31,5%	30,4%	31,7%	*+0,2%*	+0,6%	~
Sector Onderwijs	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	26,2%	27,8%	26,4%	*+0,2%*	+0,8%	~
➩Intersectorale activiteiten	39,8%	34,9%	36,8%	*-3,0%*	-7,5%	↘
➩Alle activiteiten	28,7%	29,1%	28,3%	*-0,4%*	-1,4%	~
Sector Overheid	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	14,8%	12,7%	13,6%	*-1,2%*	-8,1%	~
➩Intersectorale activiteiten	76,1%	73,2%	75,2%	*-0,9%*	-1,2%	~
➩Alle activiteiten	26,0%	23,6%	24,9%	*-1,1%*	-4,2%	~
Sector Politie en justitie	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	3,2%	2,1%	1,6%	*-1,6%*	-	-
➩Intersectorale activiteiten	35,0%	33,1%	28,7%	*-6,3%*	-18,0%	↘
➩Alle activiteiten	9,0%	7,7%	6,6%	*-2,4%*	-26,7%	↘
Sector Vrije tijd en cultuur	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	7,8%	5,3%	5,1%	*-2,7%*	-34,6%	↘
➩Intersectorale activiteiten	28,0%	23,4%	22,7%	*-5,3%*	-18,9%	↘
➩Alle activiteiten	11,5%	8,5%	8,3%	*-3,2%*	-27,8%	↘
Sector Welzijn	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Unisectorale activiteiten	9,9%	10,9%	12,1%	*+2,2%*	+22,2%	↗
➩Intersectorale activiteiten	52,1%	46,9%	50,6%	*-1,5%*	-2,9%	~
➩Alle activiteiten	17,7%	17,4%	19,2%	*+1,5%*	+8,5%	~
Aandeel intersectoraal	**2009**	**2010**	**2011**	***Reële evolutie '09-'11***	**Relatieve evolutie '09-'11**	**Evolutie**
➩Alle activiteiten	18,3%	17,4%	18,4%	*+0,1%*	+0,5%	~

Tabel A3: evolutie activiteiten, unisectoraal en intersectoraal, per sector (2009-2011)

Soort activiteit	2009	2010	2011	Evolutie
Overleg	45,3%	44,8%	45,7%	~
Coaching	10,3%	11,1%	10,0%	~
Consult/advies	9,0%	8,1%	8,1%	~
Vorming	25,0%	23,7%	23,7%	~
Vroeginterventie	5,0%	7,0%	5,8%	~
Andere acties	5,5%	5,3%	6,7%	↗

Tabel A4: evolutie activiteiten, per soort (2009-2011)

Andere acties zijn de enige soort activiteit die proportioneel gezien erop vooruit gaat, al gaat het om een eerder beperkte stijging van 1,2%. Deze categorie omvat alle activiteiten die niet onder de concreet benoemde soorten ressorteren. Een voorbeeld van een andere actie is het bemannen van een infostand op een muziekfestival (bv. Fantmobiel).

Andere sectoren blijven een stuk onder de evolutiedrempel en worden dus als stabiel beschouwd. Het aandeel van vroeginterventie situeert zich zowat halverwege het niveau van 2009 en 2010.

Gemiddelde tijdsduur per activiteit	2009	2010	2011	Evolutie
Overleg	2u01	2u00	1u56	~
Coaching	1u57	1u57	1u56	~
Consult/advies	2u05	1u38	1u29	↘
Vorming	3u30	3u27	3u20	~
Vroeginterventie	3u53	3u00	3u38	~
Andere actie	2u51	3u01	2u28	~

Tabel A5 evolutie tijdsduur activiteiten, per soort (2009-2011)

Consult/advies duurde in 2011 merkelijk minder lang dan in 2009. De andere soorten bleven qua gemiddelde tijdsduur ongeveer op het zelfde niveau. Nadat vroeginterventie in 2010 gemiddeld bijna een uur minder lang duurde dan in 2010, is die activiteit in 2011 gemiddeld 38 minuten langer geworden.

Locatieniveau	2009	2010	2011	Evolutie
Lokaal	63,0%	60,4%	59,8%	~
Regionaal	8,6%	11,6%	13,6%	↗↗
Provinciaal	9,0%	9,0%	9,4%	~
Gemeenschap/gewest	15,4%	14,5%	13,9%	~
Federaal	2,5%	2,7%	2,2%	-
Internationaal	1,5%	1,8%	1,1%	-

Tabel A6: evolutie locatieniveau (2009-2011)

Werken op regionaal niveau (bv. intergemeentelijk) kende een aanhoudende stijging. Alhoewel het werken op lokaal niveau enkele procentjes verliest, is deze daling proportioneel te klein om van een wezenlijke daling te spreken.

Doelgroepen	2009	2010	2011	Evolutie
Intermediaire doelgroep	76,3%	75,2%	76,1%	~
⇨Intermediairen	67,8%	68,1%	89,0%	↗↗↗
⇨Bestuursniveau	31,1%	30,6%	30,2%	~
⇨Preventiewerkers	34,8%	33,5%	30,3%	↘
Uiteindelijke doelgroep	23,7%	24,8%	23,9%	~
⇨Volwassenen	38,5%	34,9%	48,7%	↗↗↗
⇨Jongeren	62,4%	69,4%	46,9%	↘↘
⇨Familiale omgeving	12,0%	11,5%	16,8%	↗↗

Tabel A7: evolutie doelgroepen (2009-2011)

Het aandeel van zowel intermediaire doelgroepen als van uiteindelijke doelgroepen bleef stabiel. Toch zijn er bij de specifieke doelgroepen duidelijke veranderingen opgetreden. Zo worden in de intermediaire doelgroepen de specifieke doelgroep ‘intermediairen’ veel sterker bereikt. In de komende jaren zal blijken of deze spectaculaire stijging in 2011 uitzonderlijk was of niet. Bij de uiteindelijke doelgroepen zien we een duidelijke stijging van het aandeel ‘volwassenen’ en ‘familiale omgeving’ en een daling van het aandeel ‘jongeren’.

Behandelde items	2009	2010	2011	Evolutie
Middelengebruik algemeen	82,1%	84,5%	80,8%	~
Alcohol	22,3%	26,6%	28,7%	↗
Illegale drugs	16,5%	19,7%	15,6%	~
Medicatie	9,4%	10,9%	9,4%	~
Tabak	6,4%	8,5%	9,0%	↗
Gokken	5,9%	7,6%	6,9%	~
ICT-verslavingen	3,4%	5,9%	6,0%	↗↗

Tabel A8: evolutie behandelde items (2009-2011)

Tussen 2009 en 2011 komen drie specifieke, afgebakende thema’s vaker aan bod, met name alcohol, tabak en ICT-verslavingen. De andere thema’s, ‘middelengebruik algemeen’ incluis, zitten op hetzelfde niveau als in 2009.

Gebruikt materiaal	2009	2010	2011	Evolutie
Zelf ontwikkeld materiaal	51,1%	48,1%	43,5%	↘↘
Materiaal van VAD/DrugLijn	45,5%	45,3%	44,8%	~
Ander materiaal op Vlaams niveau	10,4%	8,2%	6,5%	↘
Ander materiaal op lokaal/regionaal niveau	11,5%	7,4%	6,2%	↘
Ander materiaal op internationaal niveau	8,0%	5,7%	5,5%	↘

Tabel A9: evolutie gebruikt materiaal (2009-2011)

Terwijl het aandeel materiaal van VAD/DrugLijn over de drie jaren heen bekeken stabiel blijft, kennen de andere materialen een daling. Vooral het verschil tussen zelf ontwikkeld materiaal en materiaal van VAD/DrugLijn verkleint door de relatieve daling van eerstgenoemde.

Evaluatie	2009	2010	2011	Evolutie
Aandeel geëvalueerde activiteiten	32,0%	32,0%	32,2%	~
Rapport indien geëvalueerd	68,4%	68,2%	63,4%	↘
Aandeel evaluatieverslag	21,9%	21,8%	20,4%	~

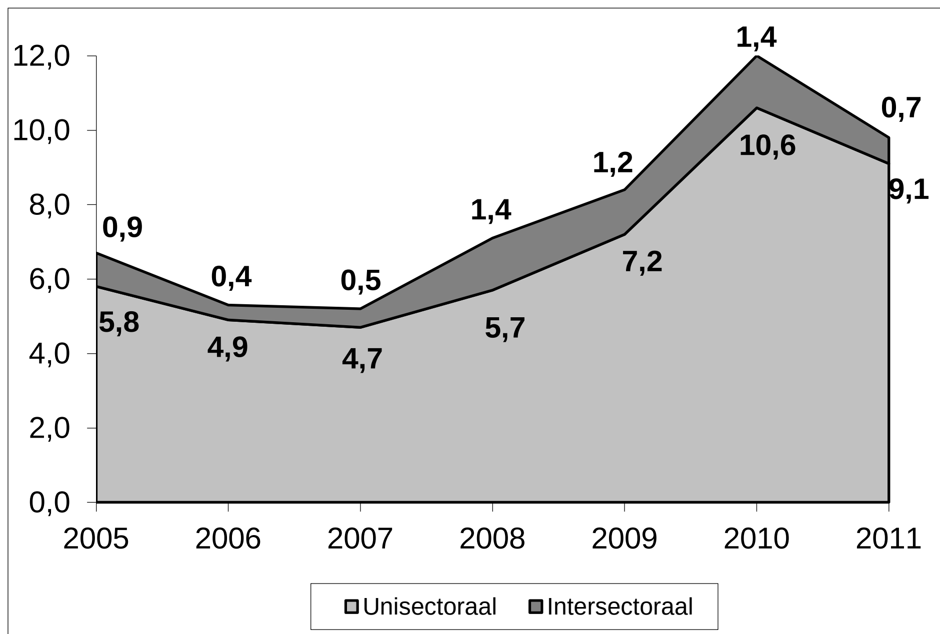
Tabel A10: evolutie evaluatie (2009-2011)

De evaluatiegraad bleef over de drie jaren heen opvallend stabiel. Het aandeel geëvalueerde activiteiten waarvan ook een schriftelijk rapport wordt gemaakt, ligt in 2011 wel wat lager dan in de twee voorgaande jaren. Maar in zijn totaliteit wordt nog bij 1 op de 5 preventieactiviteiten een verslag gemaakt van de resultaten.

3. Resultaten per sector

3.1. Sector Arbeid

➯ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A1)*
De arbeidssector nam in 2011 deel aan 621 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Dat komt overeen met een aandeel van 9,8%. Het gros daarvan (9,1%) verloopt via unisectorale weg. Als we het aandeel over de laatste vijf jaren beschouwen, dan zien we dat het aandeel tussen 2007 en 2010 duidelijk stijgt. Die stijging is mede te wijten aan het in voege treden van CAO 100 en de daaraan gekoppelde impuls van de Vlaamse overheid om via projectsubsidiëring de begeleiding van CGG-preventiewerkers in het ontwikkelen van een alcohol- en drugbeleid in ondernemingen te verzekeren. Ondanks een geringe terugloop bevindt het aandeel van 2011 zich op een niveau dat een stuk boven dat van voor 2010 ligt.

<u>Grafiek A1</u>: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➯ *Detailsectoren (tabel A11)*
In het werken met de arbeidssector worden private bedrijven het meest bereikt. Dat is niet zo verwonderlijk, aangezien CAO 100 enkel geldt voor private bedrijven. In 4 op de 10 activiteiten in de arbeidssector zijn private bedrijven vertegenwoordigd (41,1%). Het gaat dan vooral om grotere private bedrijven, met meer dan 50 personeelsleden. Dit aandeel ligt iets lager dan dat in 2010 (toen 46,5%). Social profit bedrijven nemen deel aan ruim een kwart van de activiteiten met de arbeidssector (27,4%), waarbij het in iets meer dan de helft van de gevallen gaat om grotere organisaties (>50 personen).
Overheidsbedrijven zijn eveneens in een kwart van de activiteiten betrokken partij (26,3%), met een duidelijk overwicht voor de grotere overheidsbedrijven (>50 personen). De participatiegraad van overheidsbedrijven is duidelijk gestegen in vergelijking met 2010: van 17,3% naar 26,3%. Misschien heeft dit te maken met de verwachting dat er in 2012 een analoge CAO komt voor de publieke sector.

Preventieactiviteiten met vakbonden en externe diensten preventie en bescherming vinden nog amper plaats.
Opvallend is de bestendiging van de recent opgetreden dominantie van grotere organisaties en bedrijven, met meer dan 50 personeelsleden. Terwijl deze in 2009 deelnamen aan 51,6% van de preventieactiviteiten in de arbeidssector is dat in 2010 gestegen naar 72,2% en in 2011 geconsolideerd op 73,7%.

Detailsector	**Aandeel**
Private bedrijven (>50 pers.)	34,2%
Overheidsbedrijven (>50 pers.)	23,8%
Social profit organisaties (>50 pers.)	15,7%
Social profit organisaties (1-50 pers.)	11,7%
Private bedrijven (1-50 pers.)	6,9%
Overheidsbedrijven (1-50 pers.)	2,4%
Externe diensten preventie en bescherming	1,2%
Vakbonden	0,7%
Meerdere	3,3%

Tabel A11: aandeel activiteiten per detailsector in de arbeidssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)
Iets meer dan de helft van de in 2011 geregistreerde preventieactiviteiten met de arbeidssector vindt op lokaal vlak plaats (53,2%), wat minder is dan in het algemene Gingerbeeld. Ongeveer 1 op de 7 activiteiten richt zich op het federaal niveau (14,5%) en 1 op de 8 activiteiten op het gemeenschaps- of gewestniveau (12,9%). Het aandeel preventieactiviteiten op federaal niveau ligt in de arbeidssector opvallend hoger dan in andere sectoren. Mogelijk is dit mede te verklaren door het feit dat de Nationale Arbeidsraad en CAO 100 federale beleidsbevoegdheden zijn. Maar ook het feit dat grote bedrijven op nationaal/federaal niveau actief zijn, speelt hierin zeker een rol. Het aandeel van het regionaal niveau (clusters van verschillende gemeenten) (9,0%) en van het provinciaal niveau (7,9%) ligt net onder de 10%. Het internationaal niveau komt vanouds haast niet aan bod (0,5%).
Dat het lokale niveau minder goed scoort en de 'hogere' niveaus beter, heeft te maken met het feit dat activiteiten in deze sector zich sterker richten naar organisaties en overheden wiens actieradius het lokale niveau overstijgt (bv. Vlaamse of federale overheid, nationaal verspreide bedrijven).

⇨ Doelgroep (tabellen A12 en B6)
Bijna alle activiteiten met de arbeidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep (91,9%), waarbij dat zo goed als altijd met intermediairen is. Het bestuursniveau is op een kwart van de activiteiten met intermediaire doelgroepen aanwezig, wat een stuk minder is dan in 2010 (toen: 40,2%). Dit is zeker deels te verklaren door het feit dat beleidsmensen in 2010 vaker werden bereikt voor sensibilisering rond de toen gelanceerde CAO 100. Nadien wordt de uitwerking van het beleid sterker opgenomen door intermediairen. In 6 op de 10 preventieactiviteiten met intermediaire doelgroepen zijn er 1 tot 3 personen aanwezig. Dat wijst erop dat met deze

sector vooral met specifieke personen gewerkt wordt, bijvoorbeeld met preventieadviseurs.
Wat het werken met de uiteindelijke doelgroep betreft, gaat het bijna steeds om volwassenen, wat logisch is aangezien arbeid zo goed als steeds door volwassenen wordt uitgevoerd. Verschillende groepsgroottes komen aan bod.

91,9% intermediaire doelgroep	**8,1% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan...	⇩ waarvan...
⇨ 89,5% intermediairen ⇨ 24,7% bestuursniveau ⇨ 4,7% preventiewerkers	⇨ 95,8% volwassenen
⇨ 33,7% 1 aanwezige ⇨ 26,6% 2-3 aanwezigen ⇨ 19,8% 10-24 aanwezigen ⇨ 19,0% 4-9 aanwezigen	⇨ 35,4% 10-24 aanwezigen ⇨ 29,2% 1 aanwezige ⇨ 27,1% 4-9 aanwezigen

Tabel A12: aandeel doelgroepen in de arbeidssector

⇨ Soort activiteit (tabellen A13 en B5)

Vier van de vijf soorten activiteiten nemen elk ongeveer een even groot aandeel op in het gros van de activiteiten met de arbeidssector:
- overleg (27,1%), vooral gericht op uitwisseling en afstemming;
- coaching (26,2%), quasi uitsluitend gericht op beleidsontwikkeling in een organisatie;
- vorming (19,6%), vooral gericht op het inspelen op attitudes;
- consult en advies (19,3%).

Opvallend is dat het aandeel van overleg merkelijk daalde (van 34,0% naar 27,1%) terwijl dat van consult en advies duidelijk steeg (van 11,5% naar 19,3%).

27,1% overleg ⇨ 56,2% uitwisseling en afstemming ⇨ 39,2% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 22,2% concept- en materiaalontwikkeling
26,2% coaching ⇨ 96,0% beleidsontwikkeling in een organisatie
19,6% vorming ⇨ 60,2% inspelen op attitude ⇨ 39,8% informatieoverdracht ⇨ 38,1% inoefenen van vaardigheden
19,3% consult en advies
7,1% andere acties

Tabel A13: aandeel soorten activiteit in de arbeidssector

⇨ Behandelde items (tabel B7)

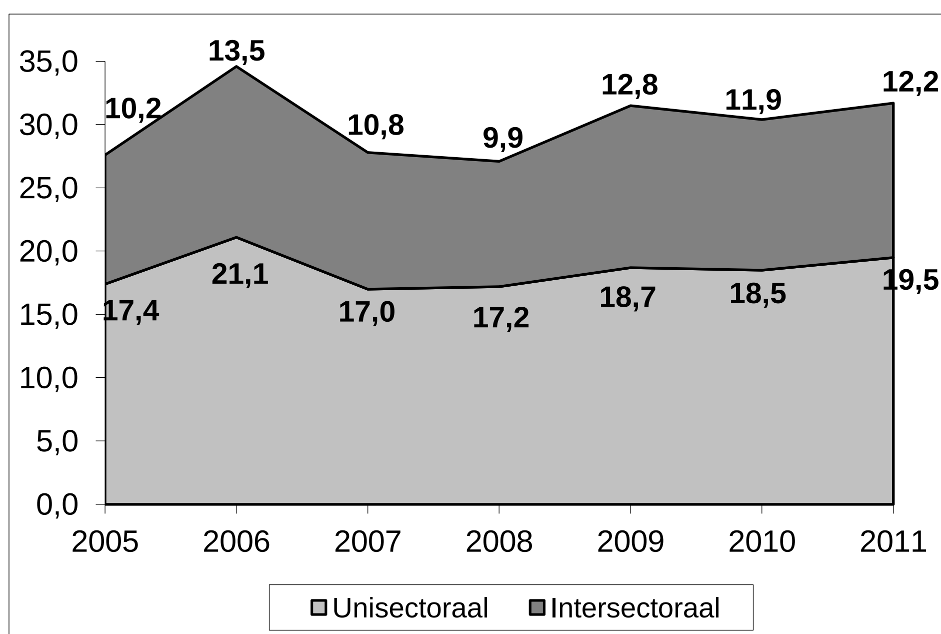
In meer dan 9 op de 10 activiteiten gaat het over middelengebruik algemeen, wat meer is dan in de andere sectoren. Als het item specifieker wordt benoemd, gaat het meestal over alcohol en - in iets mindere mate - illegale drugs. Beide thema's komen wel minder aan bod dan in de andere sectoren. Dat geldt ook voor het aandeel van de andere thema's die slechts sporadisch tot zeer zelden aan bod komen. Opvallend daarin is dat het thema medicatie duidelijk minder aan bod komt dan in 2010 (9,5% in 2010 tegenover 3,7% in 2011).

⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In tweederde van de geregistreerde preventieactiviteiten wordt door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt, wat veel meer is dan in de andere sectoren. Dat is omdat in het beperkt beschikbare aanbod aan preventiematerialen voor deze sector een groot deel daarvan ontwikkeld werd en beschikbaar wordt gesteld door VAD (bv. Qado-tools: website qado.be, vragenlijst qado/1.0, …). In ruim een kwart van de activiteiten gaat het (ook) over zelf ontwikkeld materiaal. Andere gebruikte materialen komen in minder dan 5% voor.

3.2. Sector Gezondheid

➪ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A2)***
De gezondheidssector nam in 2011 deel aan 2.012 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 31,7%. De meeste activiteiten zijn unisectoraal naar de gezondheidssector gericht (19,5%), maar ook het aandeel activiteiten via participatie aan intersectorale samenwerking is aanzienlijk (12,2%). Bekijken we het over langere periode, dan zien we dat de gezondheidssector een vrij stabiel aandeel behoudt, al ligt dat de drie laatste jaren wel een stuk boven het niveau van de meeste voorgaande jaren. Enkel het 'topjaar' 2006 steekt er boven uit.

Grafiek A2: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➪ ***Detailsectoren (tabel A14)***
De Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG) zijn nog steeds de meest betrokken detailsector. Zij zijn in ruim 4 op de 10 preventieactiviteiten in de gezondheidssector een samenwerkingspartner (42,3%). Daarmee is het aandeel, na een stijging in 2010, weer op het niveau van 2009.
De restcategorie 'andere' blijft de tweede meest geregistreerde detailsector (15,5%). Alhoewel dit geen dramatisch hoog percentage is, toont dit een nood aan verdere verfijning in de categorieën. Op basis van de Gingerevaluatie 2011 werd beslist om in de nieuwe online-versie de detailsectoren 'huisarts' en thuiszorg' toe te voegen. Vanaf volgend monitoringrapport zal blijken of door deze aanpassing het aandeel van de restcategorie daalt.
Koepels kennen een deelname in ongeveer 1 op de 8 activiteiten (11,8%). De participatiegraad van PZ/PAAZ daalt na een piekje in 2010 (toen gestegen van 3,4% naar 7,9%) weer naar zijn niveau van 2009 (3,1%). Bij het Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO) gebeurt de omgekeerde beweging: van 5,3% in 2009 naar 1,7% in 2010 en naar 4,9% in 2011. Andere detailsectoren zijn nog amper betrokken partij.

Detailsector	Aandeel
Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG)	42,3%
Koepels	11,8%
Lokaal Gezondheidsoverleg (LOGO)	4,9%
PAAZ/PZ	3,1%
(Andere benoemde detailsectoren)	<2%
Andere	15,5%
Meerdere	19,1%

Tabel A14: aandeel activiteiten per detailsector in de gezondheidssector

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Bijna een derde van de preventieactiviteiten met de gezondheidssector zijn activiteiten op lokaal vlak (32,0%). Dat aandeel is niet alleen veel minder dan algemeen, het is in vergelijking met 2010 nog duidelijk gedaald, van 37,9% naar 32,0%. Een niveau dat in de gezondheidssector meer dan gemiddeld voorkomt, is het gemeenschaps- of gewestniveau (29,9%). Dat heeft voor een groot deel te maken met de activiteiten die registrators uitvoeren met VAD (voornamelijk overleg maar ook nog vrij vaak vorming). Activiteiten op regionaal niveau (21,2%) of op provinciaal niveau (13,9%) komen in vergelijking met de meeste andere sectoren ook nog vrij vaak voor. Activiteiten met de gezondheidssector op federaal of internationaal vlak komen zo goed als niet voor.

⇨ Doelgroep (tabellen A15 en B6)

9 op de 10 preventieactiviteiten met de gezondheidssector vinden plaats met een intermediaire doelgroep (89,7%). Preventiewerkers zijn daarin het vaakst betrokken (62,0%) maar ook intermediairen zijn regelmatig van de partij (45,9%). Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in 1 op de 7 preventieactiviteiten met intermediaire doelgroepen aanwezig (15,0%) wat een halvering is in vergelijking met 2010 (toen 31,2%). Qua grootte van de intermediaire doelgroep ligt dat in iets meer dan de helft van de gevallen tussen 2 en 9 personen. Maar ook doelgroepen tussen 10 tot 24 personen komen geregeld voor. Grotere groepen, van 25 personen en meer, worden zo goed als nooit bereikt.

1 op de 10 activiteiten vinden met een uiteindelijke doelgroep plaats (10,3%), wat minder is dan in 2010 (toen 15,3%). In iets meer dan de helft zijn volwassenen betrokken partij. Het gaat dan meestal om activiteiten in functie van vroeginterventie (groepssessies, vroeginterventies in ziekenhuis bij problematisch alcoholgebruik, …) Jongeren zijn in iets minder dan de helft de uiteindelijke doelgroep. Daarbij gaat het eveneens vaak om activiteiten in het kader van vroeginterventie (intake, sessies, afrondingsgesprekken). Qua grootte zijn er in de helft van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep 4-9 personen aanwezig en in een derde 1 persoon.

89,7% intermediaire doelgroep	**10,3% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan...	⇩ waarvan...
➪ 62,0% preventiewerkers ➪ 45,9% intermediairen ➪ 15,0% bestuursniveau	➪ 55,7% volwassenen ➪ 45,9% jongeren ➪ 10,9% familiale omgeving
➪ 32,6% 4-9 aanwezigen ➪ 23,9% 10-24 aanwezigen ➪ 23,7% 2-3 aanwezigen	➪ 50,3% 4-9 aanwezigen ➪ 33,9% 1 aanwezige

Tabel A15: aandeel doelgroepen in de gezondheidssector

➪ Soort activiteit (tabellen A16 en B5)

De gezondheidssector blijft een sterk op overleg georiënteerde sector. Net als in de twee voorgaande jaren maakt overleg ruim tweederde van alle preventieactiviteiten in deze sector uit (69,6%). Uitwisseling en afstemming staan hierin centraal (77,7%), al komt ook concept- en materiaalontwikkeling regelmatig aan bod (31,9%).

Door een stijging van het aandeel van 8,2% naar 10,6% is vorming nu de tweede meest voorkomende activiteit, waarbij inspelen op attitude en informatieoverdracht het vaakst op het programma staan.

Andere detailactiviteiten komen in minder dan 10% aan bod. Opvallend is dat het aandeel van vroeginterventie terugvalt van 11,5% naar 7,4%.

69,6% overleg ➪ 77,7% uitwisseling en afstemming ➪ 31,9% concept- en materiaalontwikkeling ➪ 23,6% voorwaardenscheppend overleg
10,6% vorming ➪ 46,7% inspelen op attitude ➪ 42,6% informatieoverdracht ➪ 29,5% inoefenen van vaardigheden
7,4% vroeginterventie ➪ 85,0% aan persoon ➪ 50,3% aan groep
6,1% consult en advies
4,1% andere acties
2,2% coaching

Tabel A16: aandeel soorten activiteit in de gezondheidssector

➪ Behandelde items (tabel B7)

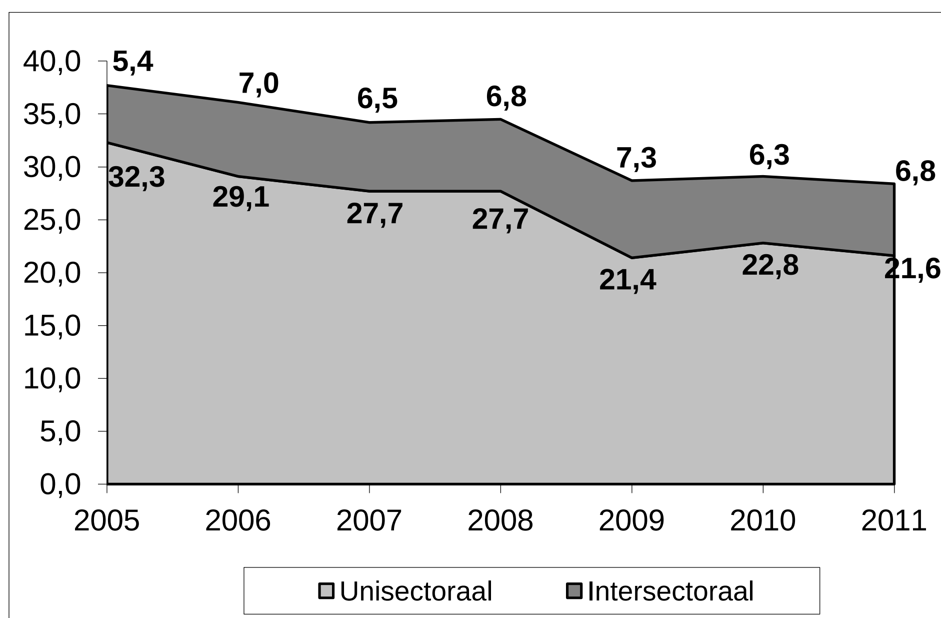
Ruim driekwart van de preventieactiviteiten met de gezondheidssector draait rond middelengebruik algemeen. In ruim een kwart wordt meer specifiek op alcohol gefocust. Andere specifieke items komen een stuk minder voor. Het aandeel van het thema illegale drugs neemt een opvallende duik van 17,3% naar 9,8% en ook de minder vaak voorkomende items zien hun aandeel dalen. Enkel tabak houdt stand net boven de 5% (5,7%).

⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In bijna de helft van de activiteiten wordt door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal gebruikt (bv. draaiboek 'Vroeginterventie via groepswerking met jonge druggebruikers', draaiboek 'Alcoholproblemen aanpakken op de eerste lijn', …). In een derde van de gevallen wordt (ook) zelf ontwikkeld materiaal gebruikt. Andere materialen worden in minder dan 10% gebezigd. Toch kent het aandeel van ander materiaal op Vlaams niveau een hoger aandeel dan in andere sectoren.

3.3. Sector Onderwijs

➯ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A3)***
De onderwijssector nam in 2011 deel aan 1.797 in Ginger geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 28,3%. De meeste activiteiten zijn unisectoraal (21,6%). Het aandeel activiteiten via intersectorale samenwerking ligt duidelijk lager (6,8%). Toch is dat aandeel over de laatste jaren heen stabiel gebleven terwijl het dalende aandeel unisectorale activiteiten ertoe leidde dat de onderwijssector niet langer de meest bereikte sector is. Het aandeel van de onderwijssector 2011 is het laagste in dit millenium.

Grafiek A3: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➯ ***Detailsectoren (tabel A17)***
Het secundair onderwijs is nog steeds de sterkst participerende detailsector. In vergelijking met 2010 stijgt hun aandeel zelfs van 72,0% naar 78,2%. De drie grootste onderwijsvormen ASO, TSO en BSO zijn duidelijk het meest betrokken in de activiteiten in het secundair onderwijs. De participatie is iets hoger voor TSO en BSO dan voor ASO. Deeltijds onderwijs wordt, rekening houdende met hun reële aandeel in het Vlaamse onderwijslandschap, ook vrij sterk bereikt.
Andere detailsectoren komen veel minder aan bod. Het hoger onderwijs zakt van 9,8% naar 8,1% en het basisonderwijs van 7,2% naar 4,4%. Anderzijds zien de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) hun aandeel licht stijgen van 1,8% naar 2,3%. Andere detailsectoren komen niet aan 1%.

Detailsector	Aandeel
Secundair onderwijs	78,2%
Hoger onderwijs	8,1%
Basisonderwijs	4,4%
Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB)	2,3%
(Andere benoemde detailsectoren)	≤ 0,5%
Meerdere	4,0%

Tabel A17: aandeel activiteiten per detailsector in de onderwijssector

➪ Locatieniveau (tabel B4)

Zo goed als alle activiteiten met de onderwijssector spelen zich op lokaal vlak af (87,3%), wat vooral te maken heeft met de locatie van de onderwijsinstelling waarmee een preventieactiviteit wordt uitgevoerd. Heel af en toe wordt er ook op regionaal niveau (4,6%), op gemeenschaps- of gewestelijk niveau (3,8%) of op provinciaal niveau (3,1%) gewerkt.

➪ Doelgroep (tabellen A18 en B6)

Van alle sectoren neigt de balans tussen intermediaire doelgroepen en uiteindelijke doelgroepen het meest naar een evenwicht in de onderwijssector.

Intermediaire doelgroepen zijn betrokken in bijna 6 op de 10 van de preventieactiviteiten met de onderwijssector (57,2%), waarbij zo goed als steeds intermediairen betrokken zijn (92,3%). Het bestuursniveau is in 1 op de 4 preventieactiviteiten met de intermediaire doelgroep vertegenwoordigd (24,9%), preventiewerkers in een kleine minderheid van de activiteiten (6,6%). De doelgroepgrootte 4-9 personen komt het meest voor, gevolgd door 10-24 personen en 2-3 personen. Bereikte doelgroepen van 25 personen of meer komen slechts zeer zelden voor.

Ruim 4 op de 10 preventieactiviteiten vinden met de uiteindelijke doelgroep plaats (42,8%), wat veel meer is dan in de andere sectoren. Bijna steeds zijn jongeren, in casu leerlingen, aanwezig. Het gros daarvan komt op naam van 2 CGG's die in het kader van specifieke projecten met de uiteindelijke doelgroep jongeren werken: CAD Limburg met o.a. Doedanie-dagen (alcohol- en drugpreventie in lagere scholen) en CGG Eclips met het project Machtig (trainingspakket waarbij wordt gewerkt aan sociale vaardigheidstraining). Ook De Sleutel bereikt met o.a. het Sleutelspel en het Sleutelparcours en voordrachten in scholen deze doelgroep, zij het in iets mindere mate dan de 2 vernoemde CGG's.

In het werken naar de uiteindelijke doelgroep toe, is het duidelijk dat de groepsgrootte merkelijk groter is: in meer dan 8 op de 10 activiteiten omvat de bereikte doelgroep minstens 10 personen. In de helft van de gevallen is dat zelfs 25 en meer. Dat komt omdat er vaak in groepsverband (klas, leerjaar, graad of school) gewerkt wordt.

57,2% intermediaire doelgroep	42,8% uiteindelijke doelgroep
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
➪ 92,3% intermediairen ➪ 24,9% bestuursniveau ➪ 6,6% preventiewerkers	➪ 96,5% jongeren ➪ 4,4% volwassenen
➪ 38,3% 4-9 aanwezigen ➪ 24,0% 10-24 aanwezigen ➪ 16,9% 2-3 aanwezigen	➪ 37,1% 10-24 aanwezigen ➪ 18,7% 25-49 aanwezigen ➪ 16,9% 50-99 aanwezigen

Tabel A18: aandeel doelgroepen in de onderwijssector[5]

➪ Soort activiteit (tabellen A19 en B5)

Vorming is de meest voorkomende soort activiteit in het werken met de onderwijssector. In meer dan 4 op de 10 activiteiten komt dit aan bod (43,0%). Dat is een status quo in vergelijking met 2010. Informatieoverdracht en inspelen op attitudes zijn het vaakst voorkomend in vormingsactiviteiten, maar in onderlinge verhouding benadert het inoefenen van vaardigheden steeds meer het aandeel van de twee meest voorkomende vormingsactiviteiten.

Overleg komt in bijna 3 op de 10 activiteiten aan bod. In 6 op de 10 gevallen gaat het om uitwisseling en afstemming. Voorwaardenscheppend overleg staat in 3 op de 10 overlegactiviteiten op het programma, concept- en materiaalontwikkeling in een kwart.

Coaching komt in 1 op de 9 activiteiten voor, waarbij het steeds beleidsontwikkeling in een organisatie betreft (in regel een school). Andere soorten activiteiten komen beperkter voor.

Toch valt de 5% vroeginterventie-activiteiten op, die gericht zijn naar groepen. Blijkt dat die activiteiten door één persoon werden geregistreerd en dat het gaat om activiteiten die kaderen in een vroeginterventieprogramma, gegeven in een dagcentrum. Omdat er in dat programma ook aandacht uitgaat naar (reïntegratie in) het onderwijs registreerde die persoon de activiteiten onder de sector onderwijs. Maar aangezien het gaat om een vroeginterventieprogramma in een dagcentrum zouden deze activiteiten in Ginger bij de sector gezondheid ondergebracht moeten worden. De registrator werd reeds ingelicht dat deze activiteiten in het vervolg "Gezondheid" als sectorkeuze moeten krijgen.

[5] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

43,0% vorming ⇨ 44,4% informatieoverdracht ⇨ 38,2% inspelen op attitude ⇨ 29,4% inoefenen van vaardigheden 28,2% overleg ⇨ 61,0% uitwisseling en afstemming ⇨ 30,7% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 24,1% concept- en materiaalontwikkeling 11,6% coaching ⇨ 100,0% beleidsontwikkeling in een organisatie 7,3% andere acties 5,1% vroeginterventie ⇨ 93,2% aan groep 4,8% consult en advies

Tabel A19: aandeel soorten activiteit in de onderwijssector

⇨ Behandelde items (tabel B7)

Bijna 9 op de 10 preventieactiviteiten met de onderwijssector gaan over middelengebruik algemeen. In 3 op de 10 activiteiten gaat er (ook) specifieke aandacht naar alcohol, illegale drugs komt in bijna een kwart aan bod. De items medicatie en tabak staan in bijna 1 op de 5 preventieactiviteiten op het programma. Gokken en ICT-verslavingen komen iets minder vaak aan bod. Maar deze “kleinere” items komen in vergelijking met de andere sectoren toch merkelijk frequenter voor. Dat komt omdat onderwijsinstellingen geregeld vragen rond deze fenomenen formuleren naar de preventiewerkers. Deze vragen worden dan in regel ad hoc opgenomen.

⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In het werken met de onderwijssector wordt in iets meer dan de helft van de activiteiten gewerkt met zelf ontwikkeld materiaal. Dat aandeel ligt beduidend hoger dan in andere sectoren. Dat heeft enerzijds te maken met het feit dat terreinwerkers in hun activiteiten in de klassen en scholen veelal aangepaste versies maken van bestaande materialen en anderzijds met het feit dat een aantal organisaties die deelnemen aan de Gingerregistratie eigen materialen ontwikkelden om specifieke doelen in het preventief bereiken van (schoolgaande) jongeren na te streven (bv. Europeers, Machtig, Sleutelspel, Unplugged).

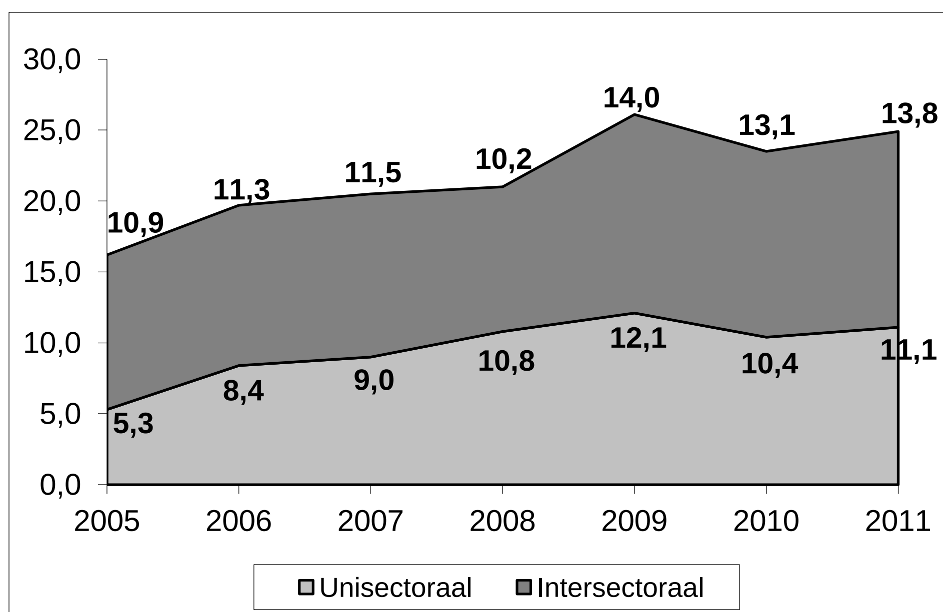
Materiaal van VAD/DrugLijn wordt in 4 op de 10 activiteiten gebruikt (bv. naslagwerk ‘Juridische handvatten voor het gebruik en misbruik van alcohol en andere drugs op school’, Draaiboek ‘Drugbeleid op school’, lespakket ‘LOL zonder alcohol’, …). Andere gebruikte materialen worden veel minder vaak toegepast in de (voorbereiding van) preventieactiviteiten.

Zelf ontwikkeld materiaal wordt vooral gebruikt in preventieactiviteiten met de uiteindelijke doelgroep (vnl. leerlingen), terwijl materiaal van VAD/DrugLijn vooral gebruikt wordt in activiteiten met de intermediaire doelgroep (vnl. onderwijzend personeel).

3.4. Sector Overheid

➪ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A4)***

De overheidssector werd in 2011 bereikt in 1.580 geregistreerde preventieactiviteiten. Daarmee is deze sector goed voor een aandeel van 24,9%. Daardoor is de daling tussen 2009 en 2010 voor de helft goedgemaakt, ligt de betrokkenheid van de sector overheid een stuk boven het niveau van voor 2009 en blijft de overheidssector één van de belangrijkere partners in het preventielandschap. Zoals in de meeste voorgaande jaren wordt deze sector gekenmerkt door een overwicht aan intersectorale activiteiten (13,8%).

Grafiek A4: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➪ ***Detailsectoren (tabel A20)***

Indien preventieactiviteiten met overheden worden uitgevoerd, dan gebeurt dat in iets meer dan de helft van de gevallen met vertegenwoordigers van lokale overheden. Het feit dat gemeentelijke preventiewerkers hieronder vallen, is daar niet vreemd aan. In iets meer dan een vijfde van de activiteiten zijn regionale overheden betrokken partij, wat een indicatie kan zijn van de groeiende impact van intergemeentelijke preventiewerkers. Provinciale overheden worden in 1 op de 10 activiteiten betrokken. Vertegenwoordigers van overheden op een Vlaams, federaal en internationaal niveau worden zo goed als niet bereikt.

Detailsector	Aandeel
Lokaal	55,8%
Regionaal	22,2%
Provinciaal	9,9%
(Andere benoemde detailsectoren)	<5,0%
Meerdere	4,0%

Tabel A20: aandeel activiteiten per detailsector in de overheidssector

⇨ ***Locatieniveau (tabel B4)***
De verhoudingen qua locatieniveau van de preventieactiviteiten hangen sterk samen met het geografische actieterrein van de overheidsvertegenwoordigers. 6 op de 10 preventieactiviteiten met de overheidssector vinden op lokaal vlak plaats (60,6%). In 1 op de 7 gevallen gaat het om het provinciaal niveau (15,1%) en om het regionaal niveau (14,7%). Het gemeenschaps- of gewestniveau komt voor in 1 op de 14 activiteiten (7,1%). Het federaal of internationaal niveau komt zo goed als niet aan bod.

⇨ ***Doelgroep (tabellen A21 en B6)***
Intermediaire doelgroepen worden in bijna alle preventieactiviteiten met de overheidssector betrokken (94,4%). De uiteindelijke doelgroep komt maar occasioneel aan bod (5,6%), wat niet verrassend is. Wat zijn immers uiteindelijke doelgroepen in de overheidssector?
Wat de intermediaire doelgroep betreft, nemen preventiewerkers (64,3%) deel aan tweederde van de activiteiten. Het aandeel preventiewerkers is duidelijk hoger dan in de meeste andere sectoren. Ook dat is te wijten aan de gemeentelijke preventiewerkers die een manifeste plaats als samenwerkingspartner hebben in het geheel van alcohol- en drugpreventieactiviteiten. Voor intermediairen is dat aan zowat een derde van de activiteiten (32,0%) en voor vertegenwoordigers van het bestuursniveau aan bijna een vierde van de activiteiten (23,6%). Dat is voor beide groepen beduidend lager dan in 2010.
Qua groepsgrootte gaat het meestal om kleinere groepen. Bijna 9 op de 10 preventieactiviteiten vinden plaats met groepen van minder dan 10 personen, waarbij vooral activiteiten met 1 persoon aan bod komen.

94,4% intermediaire doelgroep	**5,6% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 64,3% preventiewerkers ⇨ 32,0% intermediairen ⇨ 23,6% bestuursniveau	⇨ 68,4% volwassenen
⇨ 37,2% 1 aanwezige ⇨ 28,7% 2-3 aanwezigen ⇨ 22,4% 4-9 aanwezigen	⇨ 36,8% 100 aanwezigen of meer ⇨ 31,6% 10-24 aanwezigen

Tabel A21: aandeel doelgroepen in de overheidssector

⇨ ***Soort activiteit (tabellen A22 en B5)***
Overleg is de kernactiviteit in het werken met de overheidssector. In 7 op de 10 preventieactiviteiten staat deze activiteitsoort op de agenda (70,3%). Uitwisseling en afstemming is veruit de meest voorkomende detailsoort, gevolgd door concept- en materiaalontwikkeling.
Coaching en vorming komen beduidend minder vaak voor. Zij komen net onder de 10% uit. Coachingsactiviteiten staan - niet verwonderlijk - bijna altijd in functie van beleidsontwikkeling op lokaal vlak. Vorming draait vooral om informatieoverdracht, al neemt in verhouding de aandacht voor inspelen op attitudes toe.

70,3% overleg ⇨ 72,0% uitwisseling en afstemming ⇨ 38,8% concept- en materiaalontwikkeling ⇨ 16,5% voorwaardenscheppend overleg 9,7% coaching ⇨ 88,1% beleidsontwikkeling op lokaal vlak 8,9% vorming ⇨ 50,0% informatieoverdracht ⇨ 34,0% inspelen op attitude 8,0% andere acties 3,0% consult en advies

Tabel A22: aandeel soorten activiteit in de overheidssector

⇨ Behandelde items (tabel B7)

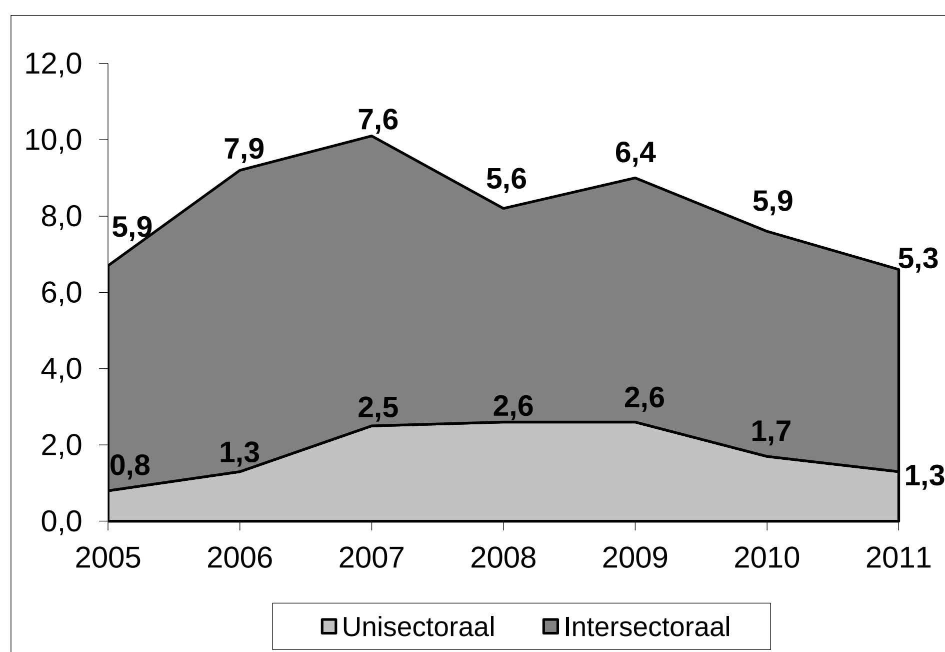
In driekwart van de preventieactiviteiten met de overheidssector gaat het over middelengebruik algemeen (75,1%). In 3 op de 10 activiteiten gaat het (ook) over alcohol (30,3%), in 1 op de 10 activiteiten over illegale drugs (10,4%). Andere items komen minder aan bod.

⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

Telkens in ongeveer 4 op de 10 preventieactiviteiten met de overheidssector wordt door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal (bv. ECAT-handleiding, ...) of zelf ontwikkeld materiaal gebruikt. Ander op lokaal/regionaal ontwikkeld materiaal komt meer voor dan in andere sectoren, wat - gezien de focus op het lokale en regionale overheidsniveau - niet verwonderlijk is. Andere materialen worden minder gebruikt.

3.5. Sector Politie en justitie

➪ *Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A5)*
De sector politie en justitie werd in 2011 bereikt in 417 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 6,6% van het totaal aantal activiteiten. Ook deze sector wordt gekenmerkt door een duidelijk overwicht aan intersectorale activiteiten (5,3%). Het aandeel unisectorale activiteiten ligt duidelijk lager (1,3%).
Na een stijging in de jaren voor 2008 wordt nu duidelijk dat nadien een daling is ingezet. Daardoor staat het niveau van 2011 weer op hetzelfde lage niveau als dat van 2005. De twee laatste jaren daalde het aandeel gestaag, waarbij zowel het aandeel unisectorale activiteiten als het aandeel intersectorale activiteiten naar beneden gaat.

Grafiek A5: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➪ *Detailsectoren (tabel A23)*
Politiediensten en het gevangeniswezen zijn steeds veruit de sterkst participerende detailsectoren geweest, zo ook in 2011. Nadat politiediensten in 2009 vier keer meer betrokken waren dan het gevangeniswezen en het gevangeniswezen in 2010 meer dan dubbel zo veel dan politiediensten, zijn de verhoudingen in 2011 zo goed als in evenwicht: zowel de gevangenissen (48,2%) als de politiediensten (44,6%) nemen aan iets minder dan de helft van de activiteiten deel. Andere detailsectoren komen er zo goed als niet aan te pas. Opmerkelijk is dat de justitiehuizen, die in 2010 nog 7,0% scoorden, er nu helemaal niet meer aan te pas kwamen.

Detailsector	Aandeel
Gevangenis	44,6%
Politie	48,2%
Rechtbank	2,4%
Andere	4,8%

Tabel A23: aandeel activiteiten per detailsector in de sector politie en justitie

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

7 op de 10 geregistreerde preventieactiviteiten met de sector politie en justitie vindt op lokaal vlak plaats. Het aandeel van het provinciaal niveau en het regionaal niveau situeert zich rond 10%, het gemeenschaps- of gewestniveau rond 5%. De andere niveaus komen amper aan bod.

⇨ *Doelgroep (tabellen A24 en B6)*

In 9 op de 10 preventieactiviteiten wordt er gewerkt met een intermediaire doelgroep, waarbij intermediairen bijna altijd aanwezig zijn en in een vijfde van de gevallen (ook) vertegenwoordigers van het bestuursniveau. In de helft van de activiteiten met intermediaire doelgroepen is 10-24 personen de groepsgrootte, in een kwart is dat 2-3 personen.

In 1 op de 12 preventieactiviteiten wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. In dat geval worden steeds volwassenen bereikt.

92,1% intermediaire doelgroep	7,9% uiteindelijke doelgroep
⇩ waarvan...	⇩ waarvan...
⇨ 89,7% intermediairen ⇨ 20,6% bestuursniveau	⇨ 80,0% volwassenen
⇨ 33,8% 10-24 aanwezigen ⇨ 27,9% 2-3 aanwezigen ⇨ 22,1% 4-9 aanwezigen	⇨ 40,0% 10-24 aanwezigen ⇨ 40,0% 4-9 aanwezigen

Tabel A24: aandeel doelgroepen in de sector politie en justitie[6]

⇨ *Soort activiteit (tabellen A25 en B5)*

In het werken met politie en justitie is overleg nog steeds de meest voorkomende activiteit, waarbij het vooral gaat om uitwisseling en afstemming en om voorwaardenscheppend overleg. Al komt ook concept- en materiaalontwikkeling goed uit de verf. Vorming komt even sterk als in 2010 aan bod. Vooral informatieoverdracht en inspelen op attitudes zijn dan aan de orde van de dag. Coaching en vroeginterventie komen minder voor dan in 2010.

[6] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

69,3% overleg ⇨ 63,4% uitwisseling en afstemming ⇨ 48,8% voorwaardenscheppend overleg ⇨ 31,7% concept- en materiaalontwikkeling
18,0% vorming ⇨ 63,9% informatieoverdracht ⇨ 50,0% inspelen op attitude
5,5% coaching
4,8% andere acties

Tabel A25: aandeel soorten activiteit in de sector politie en justitie

⇨ Behandelde items (tabel B7)

Ruim 8 keer op de 10 vormt middelengebruik algemeen het centrale thema (85,1%). Alcohol komt in een kwart van de activiteiten aan bod (25,9%), terwijl dat voor illegale drugs in 1 op de 7 activiteiten is (14,6%). In beide gevallen ligt dat aandeel een heel stuk onder dat van in 2010. De andere thema's komen in minder dan 10% aan bod.

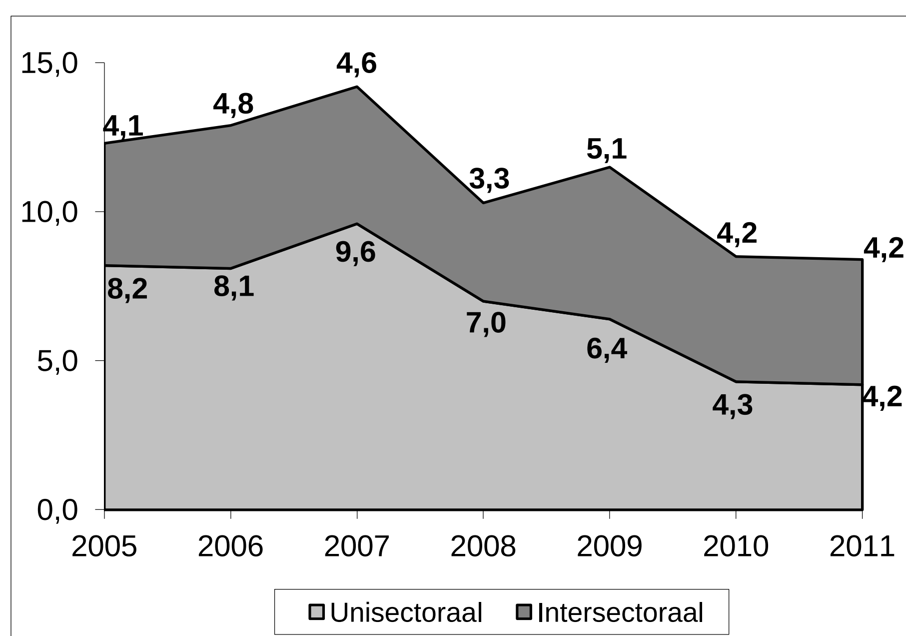
⇨ Gebruikte materialen (tabel B8)

In iets minder dan de helft van de preventieactiviteiten met de sector politie en justitie worden VAD/DrugLijn-materialen gebruikt (bv. ondersteuningsmap 'Een alcohol- en drugbeleid in de gevangenis', ...). Dat gebeurt bijvoorbeeld bij het geven van vormingen aan penitentiaire beambten. In 4 op de 10 activiteiten wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt. In 1 op de 7 activiteiten gaat het om materiaal dat op lokaal of regionaal niveau is ontwikkeld, wat veel meer is dan in de andere sectoren.

3.6. Sector Vrije tijd en cultuur

➯ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A6)***

De sector vrije tijd en cultuur nam in 2011 deel aan 529 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 8,4%. Nadat in 2010 voor het eerst de intersectorale activiteiten de evenknie van de unisectorale activiteiten werden, wordt deze situatie ook in 2011 bestendigd (allebei 4,2%). Dit, terwijl de jaren voorheen het aandeel unisectorale activiteiten meestal dubbel zo hoog lag als de intersectorale activiteiten. De daling van het totale aandeel activiteiten is dan ook te wijten aan de geringere deelname aan unisectorale activiteiten. Het aantal preventieactiviteiten dat enkel naar de sector vrije tijd en cultuur gericht is, nam na 2007 stelselmatig af.

Grafiek A6: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➯ ***Detailsectoren (tabel A26)***

Het jeugdwerk wordt in een derde van de preventieactiviteiten in deze sector betrokken (33,2%), in de eerste plaats jeugdhuizen maar ook jeugdverenigingen/jeugdbewegingen en koepels voor het jeugdwerk. Het bereik van het jeugdwerk ligt iets lager dan in 2010 (toen 39,3%). Allochtonenorganisaties zetten dan weer hun groei verder: nadat hun aandeel tussen 2009 en 2010 al sterk steeg van 7,8% naar 20,2%, groeit dit in 2011 verder aan tot 25,7%. Nieuw is dat dit niet meer quasi uitsluitend het domein van de interculturele medewerkers van CAD Limburg is. Met name de grootstedelijke CGG's Vagga-Altox (Antwerpen) en CGGZ Brussel hebben zich in 2011 sterker op dat vlak geprofileerd. Na het verlies van vorig jaar (van 15,4% naar 11,8%) stijgt de participatiegraad van de uitgaanssector weer tot 17,7%. De focus ligt daarbij sterk op festivals en manifestaties. Sportorganisaties verliezen wat terrein, van 11,5% in 2010 naar 8,3% in 2011. Daarmee komen ze weer in de buurt van het niveau in 2009 (toen 7,8%).

Detailsector	Aandeel
Jeugdwerk	33,2%
Allochtonenorganisaties	25,7%
Uitgaanssector	17,7%
Sport	8,3%
Sociocultureel volwassenwerk	3,8%
Andere	9,4%
Meerdere	1,9%

Tabel A26: aandeel activiteiten per detailsector in de sector vrije tijd en cultuur

⇨ Locatieniveau (tabel B4)

Driekwart van de preventieactiviteiten met de sector vrije tijd en cultuur situeert zich op het lokale niveau. Het gemeenschaps- of gewestniveau stijgt van 9,5% naar 13,2%. De andere niveaus komen slechts sporadisch aan bod, met een aandeel rond of onder 5%.

⇨ Doelgroep (tabellen A27 en B6)

In ruim driekwart van de activiteiten wordt gewerkt met een intermediaire doelgroep (77,5%), waarbij bijna steeds intermediairen aanwezig zijn. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in een kwart van de activiteiten betrokken partij, preventiewerkers in 1 op de 6 activiteiten. De intermediaire doelgroepen zijn meestal eerder klein: 8 op de 10 keer is de doelgroep kleiner dan 10 personen.

In ruim een vijfde van de preventieactiviteiten in de sector vrije tijd en cultuur wordt er met de uiteindelijke doelgroep gewerkt (22,5%). In 7 op de 10 van die activiteiten wordt de categorie volwassenen bereikt. De doelgroep jongeren zijn in bijna de helft van deze activiteiten betrokken. Een opvallend nieuw fenomeen: de familiale omgeving is in een derde van de gevallen (ook) aanwezig. Dit komt door de activiteiten die CGGZ Brussel in 2011 opzette naar allochtone vrouwengroepen. Als er met uiteindelijke doelgroepen gewerkt wordt, valt op dat dit relatief vaak grote doelgroepen zijn. Bijna de helft van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep vindt plaats met groepen van minstens 10 personen. Opmerkelijk is dat de groepsgrootte 100 personen of meer in een vijfde van de gevallen voorkomt, iets wat in andere sectoren eerder zelden gebeurt. Dat dit in de vrijetijds- en cultuursector wel vrij vaak voorkomt, heeft te maken met activiteiten op festivals (vnl. peer-oriented projecten en infostands).

77,5% intermediaire doelgroep	22,5% uiteindelijke doelgroep
⇩ waarvan…	⇩ waarvan…
⇨ 85,0% intermediairen ⇨ 24,6% bestuursniveau ⇨ 16,2% preventiewerkers	⇨ 72,4% volwassenen ⇨ 43,9% jongeren ⇨ 34,7% familiale omgeving
⇨ 27,5% 4-9 aanwezigen ⇨ 29,3% 2-3 aanwezigen ⇨ 22,8% 1 aanwezige	⇨ 24,5% 4-9 aanwezigen ⇨ 20,4% 100 of meer aanwezigen ⇨ 20,4% 2-3 aanwezigen

Tabel A27: aandeel doelgroepen in de sector vrije tijd en cultuur[7]

[7] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

⇨ ***Soort activiteit (tabellen A28 en B5)***

Overleg is ook in de sector vrije tijd en cultuur de belangrijkste activiteit, met een aandeel in bijna 6 op de 10 activiteiten. Uitwisseling en afstemming komt duidelijk het vaakst aan bod, op ruime afstand gevolgd door voorwaardenscheppend overleg en concept- en materiaalontwikkeling. Vorming komt in 1 op de 6 activiteiten aan bod, waarbij inspelen op attitude en informatieoverdracht de kernactiviteiten zijn. In 2011 ligt de klemtoon veel sterker op inspelen op attitude dan voorheen.

57,5% overleg
- ⇨ 80,4% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 47,7% voorwaardenscheppend overleg
- ⇨ 29,0% concept- en materiaalontwikkeling

17,2% vorming
- ⇨ 73,3% inspelen op attitude
- ⇨ 70,7% informatieoverdracht
- ⇨ 29,3% inoefenen van vaardigheden

15,9% andere acties

<u>Tabel A28</u>: aandeel soorten activiteit in de sector vrije tijd en cultuur

⇨ ***Behandelde items (tabel B7)***

Meer dan driekwart van de activiteiten behandelt middelengebruik algemeen als thema. In ruim een derde gaat het (ook) over alcohol en in 1 op de 5 activiteiten (ook) over illegale drugs. Het thema alcohol is in vergelijking met 2010 manifester op de kaart gekomen. Andere items komen rond de 10% van de activiteiten specifiek aan bod, wat voor de thema's gokken en ICT-verslavingen betekent dat ze vaker op het programma staan dan in andere sectoren.

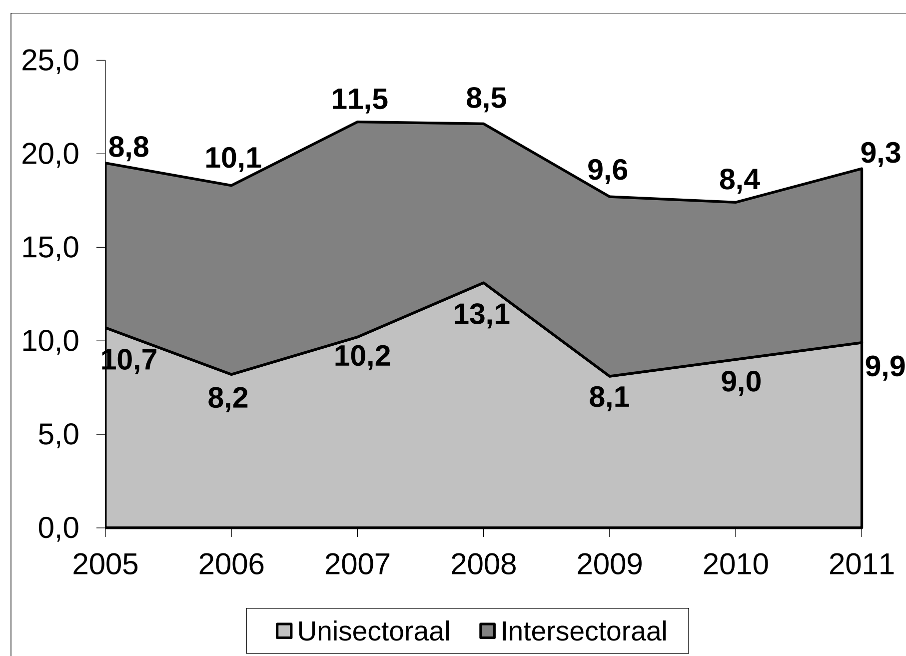
⇨ ***Gebruikte materialen (tabel B8)***

In telkens iets minder dan de helft van de preventieactiviteiten met de sector vrije tijd en cultuur worden VAD-/DrugLijn-materiaal (48,8%) en zelf ontwikkeld materiaal (45,7%) gebruikt. Gebruikte VAD-/DrugLijn-materialen zijn o.a. bv. draaiboek 'Alcohol- en drugbeleid in het jeugdhuis' en brochure 'Partywise Feestwijzer'. Andere materialen worden wezenlijk minder vaak gehanteerd.

3.7. Sector Welzijn

➯ ***Aandeel preventieactiviteiten (tabel B1 en grafiek A7)***

De sector welzijn nam in 2011 deel aan 1.217 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 19,2%. Daarmee stijgt het aandeel stabiel in vergelijking met de twee vorige jaren. Is de sector, gezien zijn op- en neergaande evolutie, weer bezig aan een opwaartse golfbeweging? We zullen het pas volgend jaar weten. Het aandeel unisectorale activiteiten en het aandeel intersectorale activiteiten zijn evenredig gestegen waardoor het evenwicht tussen beide intact blijft.

Grafiek A7: evolutie unisectorale en intersectorale activiteiten (2005-2011)

➯ ***Detailsectoren (tabel A29)***

De detailsector bijzondere jeugdzorg blijft de meest betrokken detailsector in de welzijnssector, al verkleint de kloof met de OCMW's. Bijzondere jeugdzorg is in 3 op de 10 activiteiten betrokken partij, wat een stuk minder is dan in 2010 (van 38,9% naar 30,3%). Het gaat dan bijna uitsluitend om voorzieningen bijzondere jeugdzorg en slechts uitzonderlijk om comités voor bijzondere jeugdzorg of sociale diensten van de jeugdrechtbank. Coaching van een drugbeleid is de kernactiviteit in het werken met voorzieningen in de bijzondere jeugdzorg.
De OCMW's stijgen licht van 20,4% naar 21,9%. De Centra voor Algemeen Welzijnswerk dalen van 13,3% naar 10,2%. Andere benoemde detailsectoren komen in minder dan 4% van de preventieactiviteiten met de welzijnssector voor.
Een oud zeer, met name het vrij hoge aandeel voor 'andere' detailsector treedt weer wat op de voorgrond. Nadat het aandeel vorig jaar zakte van 17,6% naar 12,9%, is het nu weer gestegen naar 20,9%. Toch is dit nog mijlenver van de jaren waarop deze onbenoemde categorie piekte tot zelfs boven de 50%. Desondanks zal het niet te vlug benoemen van de detailsector als 'Andere' een blijvend aandachtspunt zijn in toekomstige Gingervormingen.

Detailsector	Aandeel
Bijzondere jeugdzorg	30,3%
OCMW	21,9%
Centra voor Algemeen Welzijnswerk	10,2%
(Andere benoemde detailsectoren)	<4,0%
Andere	20,9%
Meerdere	7,5%

Tabel A29: aandeel activiteiten per detailsector in de welzijnssector

⇨ *Locatieniveau (tabel B4)*

Bijna driekwart van de preventieactiviteiten met de welzijnssector speelt zich op lokaal vlak af. 1 op de 8 activiteiten vindt op regionaal niveau plaats. Zowel het provinciale als het gemeenschaps- of gewestniveau situeren tussen de 5% en de 10%. De andere niveaus komen amper voor.

⇨ *Doelgroep (tabellen A30 en B6)*

In het werken met de welzijnssector wordt in 9 op de 10 activiteiten een intermediaire doelgroep bereikt, waarbij intermediairen bijna altijd aanwezig zijn. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau zijn in een zesde van de activiteiten (mee) aanwezig, preventiewerkers in 1 op de 8 activiteiten. De intermediaire doelgroepen zijn eerder klein: in 7 op de 10 activiteiten zijn er minder dan 10 personen aanwezig.

In bijna 1 op de 10 preventieactiviteiten wordt met de uiteindelijke doelgroep gewerkt. In 6 op de 10 van die activiteiten wordt met de volwassenen gewerkt en in één derde met jongeren. Vorig jaar lag het aandeel van de doelgroep jongeren nog iets hoger dan dat van de doelgroep volwassenen. In de helft van de activiteiten wordt er met een doelgroep tussen 10-24 personen gewerkt.

90,7% intermediaire doelgroep	**9,3% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan...	⇩ waarvan...
⇨ 89,4% intermediairen ⇨ 16,3% bestuursniveau ⇨ 12,4% preventiewerkers	⇨ 58,0% volwassenen ⇨ 31,9% jongeren
⇨ 37,5% 4-9 aanwezigen ⇨ 24,9% 10-24 aanwezigen ⇨ 17,7% 1 aanwezige ⇨ 17,7% 2-3 aanwezigen	⇨ 49,3% 10-24 aanwezigen ⇨ 21,7% 4-9 aanwezigen

Tabel A30: aandeel doelgroepen in de welzijnssector[8]

[8] In deze tabellen worden enkel resultaten weergegeven die meer dan 2% van het totaal aantal activiteiten in de sector uitmaken. Voor het aantal aanwezigen en de detailactiviteiten waarvoor meer dan 3 categorieën bestaan, wordt enkel de top-3 weergegeven.

➪ *Soort activiteit (tabellen A31 en B5)*

In iets meer dan de helft van de activiteiten is overleg aan de orde. In tweederde daarvan gaat het om uitwisseling en afstemming. Voorwaardenscheppend overleg komt in ruim een kwart van de overlegactiviteiten aan bod, concept- en materiaalontwikkeling in ruim een vijfde.

Vorming staat op de agenda in 1 op de 5 activiteiten in de welzijnssector. In bijna 6 op de 10 vormingsactiviteiten gaat het om informatieoverdracht, in bijna de helft om inspelen op attitude. 4 op de 10 vormingsactiviteiten worden gewijd aan het inoefenen van vaardigheden. Coaching is in 1 op de 8 activiteiten de hoofdactiviteit, wat meer is dan in de meeste andere sectoren. Het gaat daarbij zo goed als steeds om beleidsontwikkeling in een organisatie.

52,5% overleg
- ➪ 68,8% uitwisseling en afstemming
- ➪ 28,2% voorwaardenscheppend overleg
- ➪ 21,4% concept- en materiaalontwikkeling

21,9% vorming
- ➪ 56,6% informatieoverdracht
- ➪ 47,4% inspelen op attitude
- ➪ 38,9% inoefenen van vaardigheden

13,4% coaching
- ➪ 94,8% beleidsontwikkeling in een organisatie

5,8% consult en advies

5,5% andere acties

Tabel A31: aandeel soorten activiteit in de welzijnssector

➪ *Behandelde items (tabel B7)*

Ruim 8 keer op de 10 staat middelengebruik algemeen als thema centraal. In ongeveer een kwart van de activiteiten gaat het (ook) over alcohol. Illegale drugs krijgt specifieke aandacht in 1 op de 7 activiteiten. Andere items komen in 4 à 7% van de activiteiten aan bod.

➪ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

Materiaal van VAD of DrugLijn (bv. draaiboek 'Maat in de shit voor bijzondere jeugdzorg', draaiboek 'Drugbeleid in de bijzondere jeugdzorg', draaiboek 'Een alcohol- en drugbeleid op de sociale dienst van het OCMW', ...) wordt in bijna de helft van de activiteiten met de welzijnssector gehanteerd. Zelf ontwikkeld materiaal wordt in ruim 4 op de 10 preventieactiviteiten met de welzijnssector gebruikt. Materiaal op andere niveaus scoort rond de 5%.

3.8. Algemene bevolking

In 2011 nam de algemene bevolking deel aan 452 geregistreerde preventieactiviteiten, wat neerkomt op een aandeel van 7,1%.

➪ ***Locatieniveau (tabel B4)***
7 op de 10 preventieactiviteiten met de algemene bevolking situeren zich op lokaal vlak (70,8%), wat duidelijk meer is dan in 2010 (toen 52,4%). In bijna een vijfde van de activiteiten is dat op het regionale vlak. Dat is een halvering in vergelijking met 2010 (van 38,0% naar 19,2%) maar dat aandeel ligt toch nog een stuk boven dat van andere sectoren. Het aandeel van regionale activiteiten ligt in 2011 weer op het niveau van 2009. 2010 lijkt dus een eenmalig piekjaar geweest te zijn. Andere locatieniveaus komen beperkt voor.

➪ ***Doelgroep (tabellen A32 en B6)***
Qua doelgroepbereik verschilt de algemene bevolking sterk van de sectoren, in die zin dat zij de enigen zijn waarin de uiteindelijke doelgroep de meerderheid vormt. Tweederde van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking zijn gericht naar de uiteindelijke doelgroep, waarbij zowel volwassenen als jongeren aan meer dan de helft participeren. De familiale omgeving neemt deel aan bijna een derde van de preventieactiviteiten met de uiteindelijke doelgroep. Driekwart van de activiteiten met de uiteindelijke doelgroep kent een bereik onder 10 personen, wat voor een groot stuk te maken heeft met het hoge aandeel aan vroeginterventie-activiteiten (vooral naar personen gericht).
Een derde van de activiteiten vindt dus met een intermediaire doelgroep plaats. Daarvan gaan 8 op de 10 activiteiten uit naar intermediairen. Een goed voorbeeld van een preventieactiviteit naar intermediairen in de algemene bevolking is Tuppercare, een door CAD Limburg ontwikkeld project gericht op participatie van moeders uit etnisch-culturele minderheden[9]. Daarin wordt gewerkt aan het bespreekbaar maken van het thema middelengebruik en aan het verstrekken van informatie over preventie en hulpverlening. Daarnaast participeert deze doelgroep vrij vaak in activiteiten in het kader van ECAT[10]. Driekwart van de activiteiten met de intermediaire doelgroep bereikt kleine groepen (minder dan 10 personen).

32,5% intermediaire doelgroep	**67,5% uiteindelijke doelgroep**
⇩ waarvan...	⇩ waarvan...
➪ 82,1% intermediairen ➪ 29,5% preventiewerkers ➪ 12,8% bestuursniveau	➪ 62,5% volwassenen ➪ 54,4% jongeren ➪ 30,4% familiale omgeving
➪ 32,1% 1 aanwezige ➪ 23,1% 2-3 aanwezigen ➪ 20,5% 4-9 aanwezigen	➪ 32,1% 1 aanwezige ➪ 27,7% 2-3 aanwezigen ➪ 16,2% 4-9 aanwezigen

Tabel A32: aandeel doelgroepen in de algemene bevolking

[9] Er wordt specifiek met de moeders gewerkt omdat zij binnen in familieverband een intermediaire rol spelen naar hun kinderen en andere gezins- en familieleden toe. Vandaar is de keuze om de moeders als intermediairen te registreren correct.
[10] ECAT is een door VAD ontwikkeld concept voor het opzetten van een lokaal alcoholpreventiebeleid, waarbij alle significante actoren, de bevolking incluis, een belangrijke participatieve rol hebben.

⇨ *Soort activiteit (tabellen A33 en B5)*

In een derde van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking is vroeginterventie aan de orde van de dag, wat véél meer is dan in de sectoren. Dat gaat in de eerste plaats uit naar personen, maar ook vroeginterventie naar groepen komt nog vrij zichtbaar aan bod. Overleg komt in ruim een vijfde van de activiteiten met de algemene bevolking aan bod, waarbij dit meestal vorm krijgt middels uitwisseling en afstemming. Vorming komt in bijna 1 op de 5 activiteiten naar voor, de klemtoon ligt daarin op informatieoverdracht. Consult en advies komt voor in 1 op de 6 activiteiten, wat alweer merkelijk hoger is dan in de sectoren.

33,0% vroeginterventie
- ⇨ 81,1% aan persoon
- ⇨ 18,9% aan groep

21,9% overleg
- ⇨ 65,9% uitwisseling en afstemming
- ⇨ 45,5% concept- en materiaalontwikkeling

18,1% vorming
- ⇨ 68,5% informatieoverdracht
- ⇨ 42,5% inspelen op attitude

15,9% consult en advies

11,1% andere acties

<u>Tabel A33</u>: aandeel soorten activiteit in de algemene bevolking

⇨ *Behandelde items (tabel B7)*

In 6 op de 10 preventieactiviteiten met de algemene bevolking staat middelengebruik algemeen centraal. In de helft van de tien activiteiten is dat (ook) alcohol, wat een opvallend hoog aandeel is. In ruim 1 op de 5 activiteiten wordt het thema illegale drugs (mee) opgenomen. Andere thema's scoren onder de 10%.

⇨ *Gebruikte materialen (tabel B8)*

Telkens in zowat de helft van de preventieactiviteiten met de algemene bevolking wordt zelf ontwikkeld materiaal gebruikt of materiaal van VAD/DrugLijn (bv. informatie- en trainingspakket 'Drugs etc.', …). Opvallend is dat in het werken met de algemene bevolking vaker materiaal op lokaal of regionaal niveau en materiaal op internationaal niveau gehanteerd wordt.

4. Gingerbeeld van de registratorgroepen

In dit hoofdstuk bespreken we enkele Gingerresultaten voor de drie registratorgroepen apart: lokale preventiewerkers, regionale preventiewerkers en Vlaamse preventiewerkers. Dit maakt het mogelijk om te bepalen welke specifieke accenten elk van de groepen legt. Wie deel uitmaakt van welke groep kan je vinden op pagina's 4 en 5.

Aangezien de CGG-preventiewerkers 8 op de 10 Gingeractiviteiten aanleveren, bepaalt hun monitoringbeeld sterk het algemene monitoringbeeld. Om accenten te ontdekken is het daarom beter om de percentages van de drie registratorgroepen onderling te vergelijken, veeleer dan het percentage van één groep te vergelijken met het algemene percentage.

4.1. Preventieactiviteiten in de sectoren

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Arbeid	1,7%	8,5%	20,0%	9,8%
Gezondheid	29,0%	30,3%	40,9%	31,7%
Onderwijs	34,0%	27,9%	29,1%	28,3%
Overheid	45,0%	26,2%	11,1%	24,9%
Politie & justitie	13,0%	7,2%	1,0%	6,6%
Vrije tijd & cultuur	11,7%	8,8%	4,7%	8,3%
Welzijn	19,7%	21,3%	7,1%	19,2%
Alg. bevolking	6,0%	7,8%	3,5%	7,1%

Tabel A34: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

Als we de resultaten uit deze vergelijkende tabel bekijken, dan vallen enkele specifieke accenten per registratorgroep op.

Zo zien we dat de lokale preventiewerkers meer werken met de sector overheid en met de sector politie en justitie. Dat is niet verwonderlijk. De sterkere participatie van de overheid is het gevolg van het feit dat de meeste lokale preventiewerkers tewerkgesteld zijn als gemeentelijk ambtenaar en aldus in het uitvoeren van een gemeentelijk of stedelijk beleid nauwer samenwerken met andere lokale overheidsinstanties. De sterke participatie van de sector politie en justitie is te verklaren door het feit dat veel lokale preventiewerkers actief zijn binnen een gemeentelijke preventiedienst, die vaker geïntegreerd is binnen of nauw samenwerkt met de lokale politie.

De percentages van de regionale preventiewerkers liggen dicht bij de algemene percentages, wat binnen de lijn van de verwachtingen ligt aangezien zij instaan voor 8 op de 10 geregistreerde preventieactiviteiten. We moeten dus kijken naar de sterkste "afwijkingen" om accenten te kunnen bepalen. Dan zien we dat regionale preventiewerkers iets actiever zijn in de sector welzijn en met de algemene bevolking. Dit laatste kan verrassend overkomen, maar dat is te verklaren door het feit dat een

redelijk deel van de preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn vanuit (inter)gemeentelijke overheden gesubsidieerd worden en aldus ook opdrachten moeten uitvoeren die sterker passen binnen het profiel van een lokale preventiewerker.

De Vlaamse preventiewerkers werken veel meer dan de andere registratorgroepen samen met de sectoren arbeid en gezondheid. Met eerstgenoemde sector komt dat door de initiatieven en ondersteunende activiteiten die VAD opzette in het kader van CAO 100. Met laatstgenoemde sector komt dat door de nauwe samenwerking met de CGG-preventiewerkers (deel uitmakend van de sector gezondheid), die o.a. vertaald wordt in het 'samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD' (zie ook hoofdstuk 5).

4.2. Soort activiteiten (algemeen)

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	**Regionale PW**	**Vlaamse PW**	**Totaal**
Overleg	51,0%	45,7%	44,2%	45,7%
Consult/advies	7,7%	7,5%	11,4%	8,1%
Coaching	2,0%	11,0%	6,7%	10,0%
Vorming	14,3%	24,1%	24,5%	23,7%
Vroeginterventie	2,3%	5,5%	9,1%	5,8%
Andere actie	22,7%	6,2%	4,3%	6,7%

Tabel A35: aandeel activiteit per sector (3 registratorgroepen en totaal)

In vergelijking met de andere registratorgroepen investeren lokale preventiewerkers veel meer in andere acties. Dit komt door hun sterkere klemtoon op lokale community-gerichte acties naar de uiteindelijke doelgroepen toe (bv. aanwezigheid op lokale evenementen of activiteiten voor de bevolking). Ook overleg komt iets vaker aan bod.

Door het feit dat de regionale preventiewerkers instaan voor het gros van de geregistreerde activiteiten valt ook hier hun beeld zo goed als samen met het algemeen beeld. Met een sterke loep op de cijfers zou je het hogere aandeel aan coachingsactiviteiten eruit kunnen lichten. Dat coaching hoger scoort is niet verwonderlijk aangezien het een kerntaak is van de regionale CGG-preventiewerkers.

De Vlaamse preventieactoren voeren meer consult/advies en vroeginterventie uit. Het eerste is te verklaren door het feit dat VAD-medewerkers vanuit hun expertise de alcohol- en drugpreventie en vroeginterventie ondersteunen, waarbij consult/advies een belangrijke plaats inneemt. Het tweede is te verklaren door het feit dat De Sleutel onder de Vlaamse preventieactoren valt. Hun vroeginterventie-activiteiten kaderen vooral in het vroeginterventieproject in hun dagcentrum te Brugge.

4.3. Gebruikte materialen

	Groep preventiewerkers			
	Lokale PW	Regionale PW	Vlaamse PW	Totaal
Zelf ontwikkeld materiaal	53,3%	44,7%	33,7%	43,5%
Materiaal van VAD/DrugLijn	40,7%	46,3%	37,8%	44,8%
Ander materiaal op Vlaams niveau	18,3%	6,2%	4,1%	6,5%
Ander materiaal op lokaal/reg. niveau	8,7%	6,7%	2,7%	6,2%
Ander materiaal op federaal niveau	3,0%	2,5%	1,3%	2,3%
Ander materiaal op internat. niveau	1,7%	6,6%	0,8%	5,5%

Tabel A36: aandeel gebruikte materialen (3 registratorgroepen en totaal)

Het komt vaker voor dat lokale en regionale preventiewerkers meerdere materialen per activiteit gebruiken bij de voorbereiding, ondersteuning en implementatie van activiteiten dan de Vlaamse registrators. Dat blijkt uit het feit dat de som van hun percentages op meer dan 100% uitkomt (resp. 125,7% en 113,0%). Vlaamse registrators komen alles bijeen zelfs niet aan 100%, wat wil zeggen dat zij voor een (weliswaar beperkt) deel van hun activiteiten geen materialen ter voorbereiding gebruiken. Dat komt onder andere doordat de Vlaamse preventiewerkers veel overleg plegen in functie van afstemming en het aftoetsen van noden. Meestal is het gebruik van ontwikkelde materialen niet relevant.

Het meest in het oog springende onderlinge verschil is dat lokale preventiewerkers meer materialen gebruiken die zelf ontwikkeld zijn, of die op Vlaams niveau, lokaal/regionaal niveau of federaal niveau ontwikkeld zijn. Regionale preventiewerkers gebruiken vaker door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal en op internationaal vlak ontwikkeld materiaal. Vlaamse registrators kiezen in de eerste plaats voor door VAD/DrugLijn ontwikkeld materiaal.

5. Terugkoppeling resultaten CGG-preventiewerk (samenwerkingsprotocol)

In het 'Samenwerkingsprotocol alcohol- en andere drugpreventie tussen de Vlaamse overheid, het CGG-preventiewerk en VAD' staat vermeld dat VAD op basis van de Gingerregistratie een jaarlijkse rapportering doet over de preventieactiviteiten van de CGG-preventiewerkers alcohol en drugs. Daarvoor worden enkele indicatoren aangegeven. Deze zijn gebaseerd op beleidskeuzes uit het Actieplan Tabak, Alcohol en Drugs van de Vlaamse overheid. In dit hoofdstuk wordt - binnen de mogelijkheden en beperkingen van Ginger - het registratiebeeld opgehangen aan de vermelde indicatoren.

De Gingerregistratie 2011 leverde in totaal 6.339 preventieactiviteiten op. Preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn, nemen daarvan 5.088 activiteiten voor hun rekening, wat overeenkomt met een aandeel van 80,3%. Het betreft dan de preventiewerkers die tewerkgesteld zijn bij een CGG, maar daarom niet noodzakelijk gesubsidieerd zijn door de Vlaamse Gemeenschap. Immers, een deel komt uit andere financieringsbronnen (bv. stad of provincie). In dit hoofdstuk wordt het beeld geschetst op basis van de 5.088 activiteiten die alle CGG-preventiewerkers samen in Ginger registreerden.

⇨ ***Coaching***

- Indicator: coachingsactiviteiten per sector/detailsector

Coaching in sector…	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**[11]
Arbeid	117/163	71,8%	Private bedrijven (> 50 pers.); social profit-organisaties (> 50 pers.)
Gezondheid	26/45	57,8%	Meerdere
Onderwijs	205/208	98,6%	BuSO; TSO & BSO (samen)
Overheid	140/154	90,9%	Lokale overheden; regionale overheden
Politie en justitie	23/23	100,0%	Politie
Vrije tijd en cultuur	28/28	100,0%	Jeugdwerk: jeugdhuis
Welzijn	163/163	100,0%	Voorzieningen bijzondere jeugdzorg; OCMW; CAW: thuislozenzorg

Tabel A37: aantal/aandeel coaching per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

[11] Deze kolom geeft weer in welke detailsectoren de CGG-preventiewerkers vooral werken of proportioneel meer werken in vergelijken met niet-CGG-preventiewerkers.

In hoofdstuk 4.2. kwam al tot uiting dat de regionale preventiewerkers meer coachingsactiviteiten uitvoeren. Dat wordt hier bevestigd: terwijl CGG-preventiewerkers instaan voor 80,3% van alle geregistreerde preventieactiviteiten, ligt hun aandeel in alle coachingsactiviteiten op 89,5%.
Het is dan ook normaal dat we, afgemeten aan hun algemeen aandeel, zien dat het CGG-preventiewerk in de meeste sectoren proportioneel meer investeert in coaching. Enkel in de sectoren arbeid en gezondheid liggen de verhoudingen op een lager niveau. Deze laatste is een sector waarin hoe dan ook weinig coaching plaatsvindt.
In de meeste andere sectoren, met name in onderwijs, politie en justitie, vrije tijd en cultuur en welzijn, komt coaching (zo goed als) volledig op rekening van het CGG-preventiewerk. Dit overduidelijke accent ligt in de lijn van het TAD-profiel voor de CGG-preventiewerkers, waarin coaching een centrale rol inneemt.
Het feit dat in de onderwijssector de detailsectoren BuSO, TSO en BSO en in de welzijnssector de detailsector voorzieningen bijzondere jeugdzorg proportioneel sterker worden bereikt, sluit aan bij aandachtspunten uit TAD.

- Indicator: evaluatie van coaching

Algemeen scoort evaluatie proportioneel gezien niet hoog bij coaching: in 16,6% van de coachingsactiviteiten is de activiteit geëvalueerd. Dat is op zich niet zo verwonderlijk. In een structureel coachingsproces, met regelmatig weerkerende coachingsmomenten, zal evaluatie ten gepaste tijde, maar daarom niet na elke activiteit plaatsvinden.
Bekijken we dit aandeel bij de CGG-preventiewerkers, dan zien we dat 13,3% van hun coachingsactiviteiten geëvalueerd werden. Uit de vergelijking van beide percentages kan je afleiden dat deze registratorgroep iets minder vaak een coachingsactiviteit evalueert dan de andere registratorgroepen. Dat is niet verwonderlijk, aangezien CGG-preventiewerkers veel meer dan de andere registratorgroepen langdurige coaching opnemen, of - in Gingertermen uitgedrukt – gemiddeld meer preventieactiviteiten in één coachingsopdracht opnemen.

➪ ***Vorming***

• Indicator: vormingsactiviteiten per sector/detailsector

Vorming per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	109/122	89,3%	Private bedrijven (> 50 pers.)
Gezondheid	156/213	73,2%	PAAZ/PZ
Onderwijs	622/772	80,6%	SO: Deeltijds beroepssecundair onderwijs; SO: ASO & TSO; SO: BSO
Overheid	101/141	71,6%	Lokale overheden
Politie en justitie	61/75	81,3%	Gevangenissen
Vrije tijd en cultuur	76/91	83,5%	Allochtonenorganisaties
Welzijn	238/267	89,1%	OCMW; voorzieningen bijzondere jeugdzorg

Tabel A38: aantal/aandeel vorming per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Afgewogen aan hun algemeen aandeel van 80,3% zien we dat het CGG-preventiewerk merkelijk minder vorming opneemt naar de sectoren overheid en gezondheid toe. Anderzijds wordt er proportioneel meer vorming gegeven naar de sectoren welzijn en arbeid toe.

Aangaande aandachtspunten in het kader van TAD is het interessant om aan te stippen dat allochtonenorganisaties (in de sector vrije tijd en cultuur) sterk uit de verf komen bij vormingen in de welzijnssector vanuit het CGG-preventiewerk.

• Indicator: soorten vormingsactiviteit

Detailsoort vorming	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal**	**% op totaal**
Informatieoverdracht	574/748	76,7%
Inspelen op attitudes	584/668	87,4%
Inoefenen van vaardigheden	354/432	81,9%
Andere	39/54	72,2%

Tabel A39: aantal / aandeel detailsoorten vorming (regionale CGG-preventiewerkers)

Rekening houdend met hun algemeen aandeel van 80,3% leggen de CGG-preventiewerkers in vergelijking met de andere registratorgroepen een sterkere klemtoon op het inspelen op attitudes. Informatieoverdracht en "andere" vormen van vorming komen minder dan gemiddeld voor, het inoefenen van vaardigheden zit zowat op het gemiddelde.

• Indicator: bereikte doelgroepen in vormingsactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal	**% op totaal**
Intermediaire doelgroep	Vormingsactiviteiten met intermediaire doelgroep	**533 / 687**	**77,6 %**
	Specifieke doelgroep(en):	93,1% intermediairen 15,9% preventiewerkers 9,6% bestuursniveau	
Uiteindelijke doelgroep	Vormingsactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**694 / 815**	**85,2 %**
	Specifieke doelgroep(en):	75,5% jongeren 24,9% volwassenen 7,8% familie	

Tabel A40: aantal / aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Bij de vormingsactiviteiten van CGG-preventiewerkers ligt de verhouding tussen intermediaire doelgroepen en uiteindelijke doelgroepen vrijwel in evenwicht. Als we de percentages afwegen aan hun globale aandeel van 80,3% dan zien we dat CGG-preventiewerkers relatief meer aandacht besteden aan uiteindelijke doelgroepen en relatief minder aan intermediaire doelgroepen. Dat is voor een groot deel te verklaren door het feit dat een vrij aanzienlijk deel van de preventiewerkers die aan een CGG verbonden zijn, door andere opdrachtgevers gesubsidieerd zijn en aldus andere opdrachten, met vaak een duidelijke focus op vorming van de uiteindelijke doelgroep, toegewezen krijgen.

In het werken met intermediaire doelgroepen via vorming wordt de categorie intermediairen zo goed als altijd bereikt. Preventiewerkers en vertegenwoordigers van het bestuursniveau komen veel minder sterk aan bod. Wat vorming naar uiteindelijke doelgroepen toe betreft, zijn jongeren duidelijk de voornaamste doelgroep, al vormen volwassenen ook nog vrij vaak de doelgroep.

- Indicator: evaluatie van vormingsactiviteiten

Vorming is dé activiteit bij uitstek als het op evaluatie aankomt. 1.158 van de 1.502 in Ginger geregistreerde vormingsactiviteiten (77,1%) werden geëvalueerd. Dat is veruit het hoogste aandeel van alle soorten activiteit.
Bij de CGG-preventiewerkers is dat aandeel even hoog: 954 van de 1.227 geregistreerde vormingsactiviteiten werden ook geëvalueerd, wat overeenkomt met 77,8%. We kunnen dus stellen dat CGG-preventiewerkers gemiddeld scoren qua uitgevoerde evaluaties.
In bijna de helft van de gevallen is de registrator zelf de evaluator (49,0%), in telkens ongeveer een kwart van de gevallen is dat respectievelijk een externe persoon of organisatie (23,2%) of zowel de registrator als een externe evaluator (27,8%).

⇨ *Consult en advies*

• Indicator: consult- en adviesactiviteiten per sector/detailsector

Consult/advies per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	69/120	57,5%	Private bedrijven (> 50 pers.)
Gezondheid	81/123	65,9%	Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg; koepels
Onderwijs	76/87	87,4%	SO: ASO&TSO; HO: niet-universitair onderwijs; HO: universitair onderwijs
Overheid	35/47	74,5%	Regionale overheden
Politie en justitie	3/6	50,0%	
Vrije tijd en cultuur	13/22	59,1%	Uitgaan: festivals en manifestaties
Welzijn	61/71	85,9%	Voorzieningen Bijzondere Jeugdzorg; CAW: thuislozenzorg

Tabel A41: aantal/aandeel consult/advies per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

Het beeld van consult- en adviesactiviteiten per sector is nogal uiteenlopend. Enerzijds zien we dat het CGG-preventiewerk sterker dan gemiddeld investeert in consult en advies naar de onderwijssector en naar de welzijnssector. Anderzijds zien we dat dit minder dan gemiddeld gebeurt in alle andere sectoren, waarbij vooral het lagere aandeel in de sectoren arbeid en vrije tijd en cultuur opvalt[12].
Ook hier zien we enkele specifieke resultaten die aansluiten bij de in TAD vermelde aandachtspunten, zoals het frequenter voorkomen van consult en advies naar voorzieningen bijzondere jeugdzorg en de CAW-deelwerking thuislozenzorg (welzijn) toe.

[12] In de sector politie en justitie is het aandeel eveneens duidelijk lager maar dat percentage is berekend op een heel klein aantal consult- en adviesactiviteiten.

• Indicator: bereikte doelgroepen in consult- en adviesactiviteiten

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal	% op totaal
Intermediaire doelgroep	Consult/advies met intermediaire doelgroep	**306/421**	**72,7%**
	Specifieke doelgroep(en):	68,6% intermediairen 22,5% bestuursniveau 21,6% preventiewerkers	
Uiteindelijke doelgroep	Consult/advies met uiteindelijke doelgroep	**80/92**	**87,0%**
	Specifieke doelgroep(en):	72,5% volwassenen 42,5% jongeren 40,0% familie 15,0% andere	

Tabel A42: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

Bij consult- en adviesactiviteiten valt op dat er vanuit het CGG-preventie wat meer aandacht gaat naar uiteindelijke doelgroepen dan vanuit de andere registratorgroepen, wat ook weer te linken valt aan de specifieke opdrachten die sommige preventiewerkers toegewezen krijgen vanuit andere subsidiërende overheden. Opmerkelijk is dat nu al voor het tweede jaar op rij volwassenen duidelijk sterker aan bod komen dan jongeren, terwijl in 2009 de verhoudingen nog omgekeerd lagen.

De CGG-preventiewerkers staan in voor ruim zeven van de tien consult- en adviesactiviteiten met intermediaire doelgroepen, wat iets lager is dan hun algemene registratiegraad van 80,3%. Dan wordt duidelijk het meest gewerkt met de categorie intermediairen, die in 7 op de 10 activiteiten betrokken worden. In iets meer dan 1 op de 5 activiteiten zijn het bestuursniveau en preventiewerkers betrokken.

➪ Netwerking/overleg

• Indicator: overleg- en netwerkingsactiviteiten per sector/detailsector

Ginger geeft geen directe indicaties over netwerking. Maar via het onder de loep nemen van overlegactiviteiten komt ook een stuk beeld over netwerking naar voren. Overleg is namelijk dé activiteit bij uitstek om aan netwerking te doen. Dat blijkt ook uit de algemene Gingerresultaten: in ruim een kwart van de overlegactiviteiten is er sprake van intersectorale samenwerking (27,7%), terwijl dit voor alle activiteiten samen in bijna 1 op de 5 activiteiten het geval is (18,4%). Maar ook binnen één sector is overleg een indicator voor netwerking, zoals blijkt uit onderstaande resultaten.

Overleg per sector/detailsector	**Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal**	**% op totaal**	**CGG-PW voornamelijk en/of proportioneel meer in detailsectoren…**
Arbeid	97/168	57,7%	Private bedrijven (>50 pers.); Overheidsbedrijven (>50 pers.)
Gezondheid	1071/1401	76,4%	Centra voor Geestelijke Gezondheidszorg; LOGO; meerdere
Onderwijs	429/506	84,8%	CLB; SO: ASO, TSO & BSO; meerdere
Overheid	943/1110	85,0%	Lokale overheden
Politie en justitie	257/289	88,9%	Politiediensten
Vrije tijd en cultuur	265/304	87,2%	Jeugdwerk: jeugdhuis; meerdere
Welzijn	566/639	88,6%	OCMW; meerdere

Tabel A43: aantal/aandeel overleg per sector (regionale CGG-preventiewerkers)

In vergelijking met hun algemene registratiegraad van 80,3% zien we dat de CGG-preventiewerkers proportioneel opvallend minder dan gemiddeld overleg plegen in de arbeidssector. In de gezondheidssector ligt het aandeel iets lager dan gemiddeld. In de andere sectoren ligt dat iets boven het algemene aandeel.
Het feit dat bij overleg 'meerdere detailsectoren' in een aantal sectoren sterker scoort, toont aan dat ook binnen één sector via overleg aan netwerkvorming wordt gedaan. Immers, voor een groot deel verloopt overleg binnen een bepaalde sector via de participatie van minstens twee detailsectoren.

• Indicator: bereikte doelgroepen in overleg

		Aantal activiteiten CGG-preventiewerk t.o. totaal	**% op totaal**
Intermediaire doelgroep	Overlegactiviteiten met intermediaire doelgroep	**2306/2874**	**80,2%**
	Specifieke doelgroep(en):	51,0% intermediairen 41,4% preventiewerkers 17,2% bestuursniveau	
Uiteindelijke doelgroep	Overlegactiviteiten met uiteindelijke doelgroep	**23/23**	**100,0%**
	Specifieke doelgroep(en):	te weinig cases voor sprekend resultaat	

Tabel A44: aantal/aandeel bereikte doelgroepen (regionale CGG-preventiewerkers)

In het werken met intermediaire doelgroepen ligt het aandeel dat het CGG-preventiewerk op zich neemt exact even hoog als hun algemene registratiegraad van 80,3%. In het overleg met intermediaire doelgroepen zien we dat de categorie 'intermediairen' nog steeds het meest betrokken wordt, gevolgd door preventiewerkers. Vertegenwoordigers van het bestuursniveau nemen het minst deel, maar zijn toch nog betrokken in een zesde van de overlegactiviteiten met intermediaire doelgroepen.

• Indicator: evaluatie van overlegactiviteiten

Ook overleg kent algemeen een eerder lage evaluatiegraad: 338 van de 2.897 overlegactiviteiten die alle registrators samen in 2011 registreerden, zijn geëvalueerd (11,7%). Bij de CGG-preventiewerkers ligt dat aandeel met 265 geëvalueerde activiteiten op 2329 of 11,4% even hoog. Ook hier geldt dat niet alle overlegactiviteiten geëvalueerd (kunnen) worden. De evaluatie zal wel plaatsvinden op bepaalde "mijlpalen" in het overlegproces.
In tegenstelling tot evaluatie bij andere soorten activiteit wordt de evaluatie bij overlegactiviteiten vooral door een externe persoon of dienst opgenomen, met name in ruim 4 op de 5 geëvalueerde activiteiten. In ruim een kwart van de gevallen gebeurt de evaluatie door de registrator zelf of door zowel registrator als externe(n).

6. Wat brengt de nabije Gingertoekomst?

Nu sinds januari 2012 de nieuwe, zowel voor gebruiker als beheerder gebruiksvriendelijkere versie van Ginger online staat, zal de focus in de eerstvolgende maanden liggen op het behoud en de uitbreiding van de groep registrators en op het verhogen van de kwaliteit en de toepassingsmogelijkheden van de registratie via vormingen.

- **Opvolging en ondersteuning Gingerregistrators**

Begin 2012 kregen alle ooit-gebruikers van Ginger bij de omschakeling naar de nieuwe onlineversie toegang tot het vernieuwde programma met de oude gebruikersnaam en paswoord. Op 30 mei 2012 hadden 53 Gingerregistrators het nieuwe programma al minstens één keer geopend.
De personen die aan de Gingerregistratie deelnamen, moeten blijvend bij de registratie gehouden worden. Dat gebeurt o.a. via nieuwsbrieven en mailings. Alle registrators kregen in juni 2012 via e-mail een herinnering dat zij de registratie van de preventieactiviteiten moeten aanvullen op de nieuwe Ginger. Daarnaast is er de laagdrempelige help desk-functie op VAD, via telefoon of via mail, die ervoor moet zorgen dat de registrators niet afhaken omwille van inhoudelijke of technische moeilijkheden.

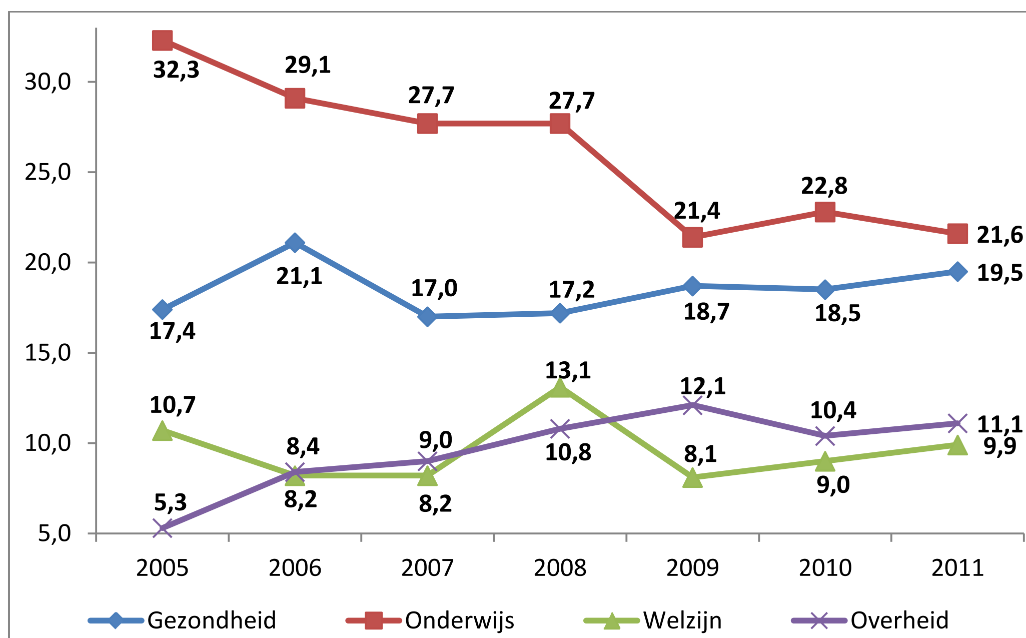
- **Vormingen**

Nadat in 2009 en 2010 alle aandacht voor Gingervormingen uitging naar introductiesessies, werden in 2011 en in de eerste helft van 2012 aanvullende Gingervormingen georganiseerd. Zo werden eind 2011 drie introducties annex casusdagen georganiseerd. Eind 2011/begin 2012 kwamen daar nog twee vormingen voor het werken met de eigen Gingerdata bij.

Bijlage 1: algemene Gingerresultaten

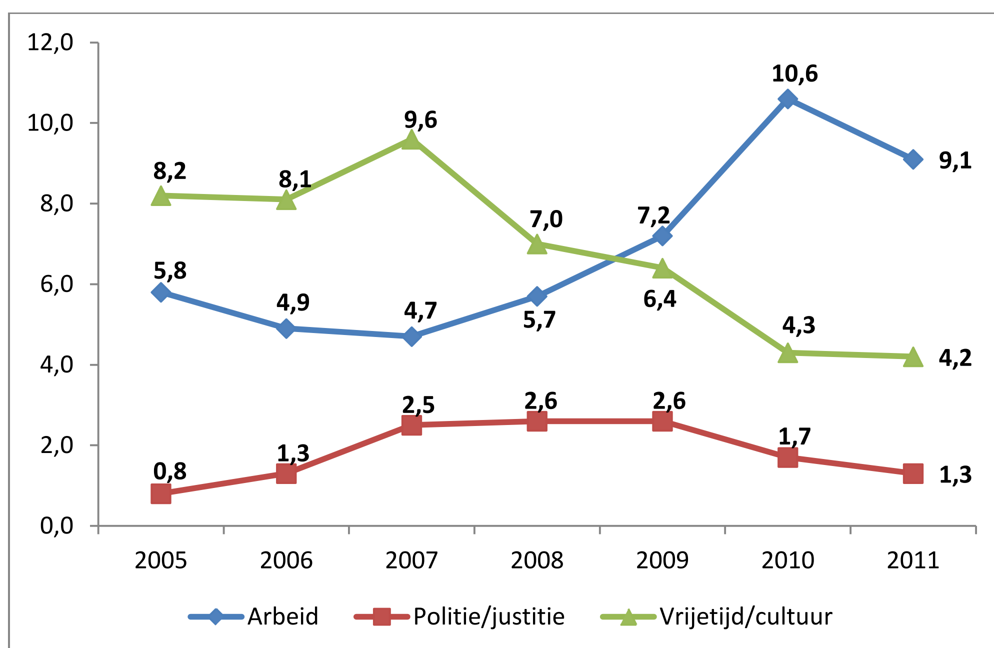
Sector	Unisectorale activiteiten	Intersectorale activiteiten	Totaal aantal activiteiten
Arbeid	579	42	621 (9,8%)
Gezondheid	1.236	776	2.012 (31,7%)
Onderwijs	1.368	429	1.797 (28,3%)
Overheid	704	876	1.580 (24,9%)
Politie en justitie	83	334	417 (6,6%)
Vrije tijd en cultuur	265	264	529 (8,3%)
Welzijn	627	590	1.217 (19,2%)
Totaal	5.174	1.165	6.339

Tabel B1: aantal/aandeel activiteiten per sector (unisectoraal, intersectoraal, totaal)[13]

Grafiek B1: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; deel 1 (2005-2011)

[13] De kolomtotalen zijn groter dan de som van de getallen per sector, omdat in deze tabel de categorie "Algemene bevolking" is weggelaten.

Grafiek B2: evolutie aandeel unisectorale activiteiten; deel 2 (2005-2011)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Aandeel intersectorale activiteiten	19,5%	18,9%	18,2%	15,8%	18,3%	17,4%	18,4%
Aantal sectoren/activiteit	2,72	2,99	3,04	3,13	3,08	2,86	2,84
ISS-indicator[14]	53,0	56,5	55,3	49,5	56,4	49,7	52,3

Tabel B2: overzicht evolutie intersectorale activiteiten (2005-2011)

[14] De ISS-indicator, berekend volgens de formule [percentage intersectorale activiteiten op het totaal aantal activiteiten x gemiddeld aantal aanwezige sectoren per intersectorale activiteit], geeft een indicatie van de reikwijdte van intersectorale samenwerking.

	Alle activiteiten	Overleg	Consult/advies	Coaching	Vorming	Vroeginterventie	Andere Actie
Arbeid	1u39	1u08	0u46	1u36	3u36	-	1u02
Gezondheid	2u36	2u19	1u30	1u38	3u40	4u56	3u02
Onderwijs	2u40	1u48	1u43	2u05	3u17	4u52	2u30
Overheid	2u06	1u58	2u00	1u56	3u03	-	2u30
Politie en justitie	2u21	1u57	-	2u05	3u36	-	3u28
Vrije tijd en cultuur	2u10	1u46	2u51	1u59	3u06	-	2u52
Welzijn	2u20	1u51	1u12	2u09	3u53	-	2u37
Algemene bevolking	2u01	1u55	2u27	-	2u13	1u17	3u28
(Intersectoraal)	*2u20*	*2u05*	*2u13*	*1u57*	*3u32*	-	*2u48*
Algemeen	2u22	1u56	1u29	1u56	3u20	3u38	2u28

Tabel B3: gemiddelde tijdsinvestering per sector en per soort activiteit

Sector	Lokaal	Regionaal	Provinciaal	Gemeenschap/ gewest	Federaal	Internationaal
Arbeid	53,2%	9,0%	7,9%	12,9%	**14,5%**	0,5%
Gezondheid	32,0%	**21,2%**	13,9%	**29,9%**	1,2%	1,8%
Onderwijs	**87,3%**	4,6%	3,1%	3,8%	0,5%	0,7%
Overheid	60,6%	14,7%	**15,1%**	7,1%	1,5%	1,1%
Politie en justitie	71,7%	11,5%	8,4%	5,3%	2,2%	1,0%
Vrije tijd en cultuur	75,6%	3,2%	6,6%	13,2%	0,0%	1,3%
Welzijn	71,2%	12,1%	8,5%	6,7%	0,7%	0,8%
Algemene bevolking	70,8%	**19,2%**	2,4%	7,3%	0,2%	0,0%
Algemeen	59,8%	13,6%	9,4%	13,9%	2,2%	1,1%

Tabel B4: locatieniveaus per sector

Sector	Overleg	Vorming	Coaching	Consult/advies	Vroeginterventie	Andere acties
Arbeid	27,1%	19,6%	**26,2%**	**19,3%**	0,6%	7,1%
Gezondheid	**69,6%**	10,6%	2,2%	6,1%	7,4%	4,1%
Onderwijs	28,2%	**43,0%**	11,6%	4,8%	5,1%	7,3%
Overheid	**70,3%**	8,9%	9,7%	3,0%	0,1%	8,0%
Politie en justitie	**69,3%**	18,0%	5,5%	1,4%	1,0%	4,8%
Vrije tijd en cultuur	57,5%	17,2%	5,3%	4,2%	0,0%	**15,9%**
Welzijn	52,5%	21,9%	13,4%	5,8%	0,8%	5,5%
Algemene bevolking	21,9%	18,1%	0,0%	**15,9%**	**33,0%**	11,1%
Algemeen	45,7%	23,7%	10,0%	8,1%	5,8%	6,7%

Tabel B5: soorten activiteit per sector

Sector	Intermediaire doelgroep	Uiteindelijke doelgroep
Arbeid	**91,9%**	8,1%
Gezondheid	**89,7%**	10,3%
Onderwijs	57,2%	**42,8%**
Overheid	**94,4%**	5,6%
Politie en justitie	**92,1%**	7,9%
Vrije tijd en cultuur	77,5%	22,5%
Welzijn	**90,7%**	9,3%
Algemene bevolking	32,5%	**67,5%**
Algemeen	76,1%	23,9%

Tabel B6: doelgroepen per sector

Sector	Middelengebruik algemeen	Alcohol	Illegale drugs	Medicatie	Tabak	Gokken	ICT-verslavingen
Arbeid	**93,1%**	15,6%	8,1%	3,7%	0,8%	0,6%	0,6%
Gezondheid	77,4%	27,1%	9,8%	3,3%	5,7%	3,0%	2,6%
Onderwijs	86,3%	30,1%	**23,0%**	**17,4%**	**17,1%**	**15,1%**	**12,6%**
Overheid	75,1%	30,3%	10,4%	5,3%	7,7%	4,3%	4,0%
Politie en justitie	85,1%	25,9%	14,6%	7,4%	9,4%	6,2%	5,8%
Vrije tijd en cultuur	76,2%	37,1%	21,4%	10,6%	11,2%	**11,0%**	**10,0%**
Welzijn	83,8%	24,3%	14,1%	7,2%	5,9%	4,2%	4,3%
Algemene bevolking	60,8%	**49,8%**	21,9%	9,7%	9,1%	3,1%	6,0%
Algemeen	80,8%	28,7%	15,6%	9,4%	9,0%	6,9%	6,0%

Tabel B7: behandelde thema's per sector

Sector	Zelf ontwikkeld materiaal	Materiaal van VAD/DrugLijn	Ander materiaal op Vlaams niveau	Ander materiaal op lokaal/region. niveau	Ander materiaal op internationaal niveau
Arbeid	27,1%	**67,1%**	3,1%	3,1%	3,1%
Gezondheid	33,3%	45,6%	9,0%	9,1%	7,0%
Onderwijs	**55,9%**	39,5%	5,5%	6,7%	5,0%
Overheid	36,9%	40,2%	7,0%	**11,1%**	3,5%
Politie en justitie	41,0%	44,6%	5,5%	**15,3%**	2,9%
Vrije tijd en cultuur	45,7%	48,8%	7,6%	9,1%	3,8%
Welzijn	42,6%	47,9%	6,5%	7,1%	4,0%
Algemene bevolking	51,3%	47,3%	4,6%	**11,1%**	**10,6%**
Algemeen	43,5%	44,8%	6,5%	6,2%	5,5%

Tabel B8: gebruikt materiaal per sector

Sector	Activiteit geëvalueerd (a)	Rapport indien geëvalueerd (b)	% evaluatie-verslag (a*b/100)
Arbeid	23,8%	71,3%	17,0%
Gezondheid	21,8%	78,9%	17,2%
Onderwijs	**49,9%**	54,6%	**27,2%**
Overheid	20,6%	71,1%	14,6%
Politie en justitie	24,7%	77,6%	19,2%
Vrije tijd en cultuur	30,4%	76,7%	23,3%
Welzijn	31,2%	63,3%	19,7%
Algemene bevolking	39,6%	**83,3%**	**33,0%**
Algemeen	32,2%	63,4%	20,4%

Tabel B9: evaluatie per sector

Soort activiteit	% activiteit geëvalueerd
Overleg	11,7%
Consult/advies	8,8%
Coaching	16,6%
Vorming	**77,1%**
Vroeginterventie	**58,4%**
Andere actie	42,8%
Algemeen	32,2%

Tabel B10: evaluatie per soort activiteit

Bijlage 2: Ginger-nieuwsbrief 2011

GINGERNIEUWSBRIEF

Brussel, 19/12/2011

Beste Gingeraar,

Met kerst en nieuwjaar in het verschiet is het weer tijd voor de jaarlijkse Ginger-nieuwsbrief.

In 2011 werd een nieuwe mijlpaal gezet in de verdere ontwikkeling van Ginger. Het programma werd niet alleen inhoudelijk verbeterd op basis van de resultaten van de Gingerevaluatie, het werd ook herschreven in een veel flexibelere en aan moderne noden aangepaste online-applicatie. Zo zal Ginger vanaf 2012 ook via andere internetbrowsers dan Explorer (Modzilla, Safari, …) kunnen worden geopend en zal het aanduiden van de datum van de activiteit nog maar een fractie van de tijd duren in vergelijking met de huidige applicatie.

De hoofdstructuur van Ginger is niet veranderd. Enkel hier en daar zal een detailsector toegevoegd zijn of een formulering licht gewijzigd zijn. Ook de verbeterde filterfunctie is op de vorige voortgebouwd en dus heel herkenbaar voor de ervaren Gingeraar.

Maar we moeten nog even geduld hebben. Want de registratie van de preventieactiviteiten 2011 gebeurt nog in de huidige Gingerapplicatie, die je op www.vadginger.be vindt. Tot 20 januari kan je daar de preventieactiviteiten van 2011 registreren.

Na 20 januari worden de preventieactiviteiten van 2012 geregistreerd in de nieuwe applicatie. De URL en praktische informatie wordt dan per mail verspreid. Dat betekent dat je voor het registreren van preventieactiviteiten van 2012 moet wachten tot 20 januari. Maar dan zal het registreerplezier ook hoger liggen door de technische verbeteringen.

Dus, niet vergeten om goed te plannen. De preventieactiviteiten van 2011 moeten voor 21 januari ingevoerd zijn in www.vadginger.be. De preventieactiviteiten van 2012 worden vanaf 21 januari ingevoerd in de nieuwe applicatie.

Ik wens je veel Gingerplezier en vooral ook een leuke overgang van oud naar nieuw en een wondermooi 2012!

Met vriendelijke groeten,

Johan Rosiers (VAD)

